PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 80 lir

Leto XXVII. Št. 52 (7840)

TRST, sreda, 3. marca 1971

SEJA POSLANSKE ZBORNICE, ZASEDANJA PSI, KPI IN PSDI

Razprava o vsebini vladne koalicije o reformah in o fašističnem nasilju

Ponovitev razprave v senatu, ki se bo sestal v četrtek - Predvidevanja o enostavni preosnovi vlade - Bo De Martino zamenjal Realeja?

RIM, 2. — Danes se je v poslanski zbornici pričela razprava o včerajšnji izjavi predsednika vlade Colomba o preosnovi vlade, ali točneje o zaupnici vladi. Že danes so v razpravo posegli nekateri pomembnejši predstavniki strank in med njimi tajnik KD Forlani. Zanimivejše pa so bile razprave na zasedanju vodstva PSI in na zasedanju centralnega komiteja KPI, saj so med njimi posegli v bistvena vprašanja, ki so tudi resnični vzrok za sedanjo napetost v vladni koaliciji.

Vse kaže, da se bodo stvari za vlado rešile v določenem smislu pozitivno in da ne bo prišlo do vladne krize. Taki so zaključki vodstev PSI in PSDI, republikanci pa so sklenili, da se bo njih vodstvo v soboto ponovno sestalo. V tem času pa prihaja vedno bolj v ospredje vprašanje, kdo naj zamenja dosedanjega ministra za sodstvo Realeja in v tej zvezi se tudi vedno bolj odločno govori o kandidaturi De Martina.

Današnjo razpravo v poslanski zbornici je pričel La Malfa, ki je skušal obrazložiti dokaj čudno stališče republikancev, ko po eni strani izražajo privrženost levemu centru in zaupanje vladi, po drugi strani pa govore o tem, da so sklenili umakniti svoje predstavnike iz vlade. La Malfa se je v tej zvezi še zlasti ustavil pri davčni reformi in pri reformi univerz, glede katerih pravi, da sta bili sestavni del programa vlade.

Tajnik KD Forlani pa je dejal, da je njih stranka vedno zagovarjala tajnost sporazuma med štirimi strankami levega centra, zlasti glede stališč, ki naj jih sprejmejo do reforme. Forlani pravi, da je vlada kljub tisočerim težavam pogumno pričela z reformami, ker se zaveda odjeka med ljudskimi množicami. Nato je govoril o gospodarskih težavah ter da predstavljata davčna in univerzitetna reforma ključni rešitvi, glede katerih je večina delala resno in umerjeno.

Forlani je nato govoril o nasilju in o izgredih v Reggio Calabrii in Aquili, ter je dejal, da gre za dejanje, ki jih gre lahko samo s fantazijo povezati kot spopad med različnimi političnimi silami. Edini resni odgovor je, po njegovem mnenju, v socialnem napredku, pri čemer je kritiziral KPI, češ da hoče izvesti nove pobude v smeri spopada. Forlani je odločno zagovarjal notranjega ministra Restiva, ki je držal navodil širokega kroga demokratičnih strank in ki je odgovoren demokratični vladi.

Glede mednarodne politike je Forlani izrazil zaskrbljenost zaradi razširitve krize v Indokitajski. Glede Colombovega in Morovega obiska pa je dejal, da so ponovili odnos modelovanja v atlantskem zavezništvu, ki ostane odločilni faktor ravnovesja in varnosti, da pa so pripravljeni prispevati k novemu konstruktivnemu procesu, kot so brez predsodkov gledali na «Ostpolitik».

Zadnji je v poslanski zbornici danes govoril tajnik MSI Almirante, ki je najprej govoril o čudnem pogovoru v zvezi z ostavko ministra Realeja in o nasprotjih med vladnimi strankami, nato pa je govoril o «javnem redu». Dejal je, da je prišlo s strani KPI in PSI do kampanje proti misovcem in da zahteva poslanca Berlinguerja o ostavki notranjega ministra Restiva sama po sebi razjasnjuje položaj.

Razprava v poslanski zbornici se bo jutri dopoldne in popoldne nadaljevala.

V senatu je predsednik vlade Colombo danes dopoldne ponovil svojo včerajšnjo izjavo o ostavki republikancev, nakar so se dogovorili naslovniki skupin, da se bo razprava v senatu pričela v četrtek popoldne in da se bo po vsej verjetnosti končala popoldne v petek, ko bo odgovoril predsednik vlade in ko bo glasovanje o zaupnici.

Vodstvo PSI je na današnji seji soglasno sprejelo resolucijo, v kateri pravijo, da je treba med razpravo v parlamentu ugotoviti pozitivno voljo strank in predvsem krščanske demokracije, če namerava ostati zveste programu, ki ga je sprejele ob sestavi vlade in zlasti, če bodo zavrnile vse pobude «umerjene» involucije vladne politike.

Pri tem socialisti podčrtujejo nujnost «odprtega» značaja vladne koalicije ter zlasti glede vsebine reform ter sodelovanja s sindikati, lokalnimi ustanovami in parlamentarnimi skupinami levice, ki predstavljajo ljudsko voljo.

V zvezi z reakcionarno ofenzivo in z odkrito prevratniškimi poskusi, ki so prišli do izraza v Aquili, se zahteva takojšnje izvajanje resolucije sprejete v senatu proti fašističnemu nasilju in uveljavitev zakona o razpustitvi fašističnih polvojaških organizacij.

Razpravo je otvoril tajnik stranke De Mancini, nato pa je poslanec Fortuna govoril o odnosih med laičnimi in katoliškimi silami ter je v zvezi opozoril na pereča vprašanja konkordata in nato zahteval, da se poveri podpredsedniku vlade De Martinu, znanemu pravniku to ministrstvo. To je tudi utemeljil z razlogom, da bo šlo za pogajanja s Vatikanom in da ministrstvo za javne zadeve vodi demokristjan.

Poslanec Lombardi je dejal, da pomeni ostavka republikancev v resnici izsiljevanje desnice, ter še zlasti izsiljevanje socialistov. Na to stranka ne more odgovoriti takoj, da bi odprla krizo, ne more je pa niti izključiti. Zanimiva je bila tudi izjava Lombardija, da se lahko z ostavko enega ministra odpre celotno logiko preosnove vlade, ki ne pomeni krize. Lahko pa pomeni tudi spremembo notranjega ministra, pri čemer pa je važno, da se dejansko izvede administrativni akt o razpustitvi fašističnih polvojaških organizacij.

O zunanji politiki je govoril De Pascalis, ki je dejal, da gre za odraz polemik, do katerih je prišlo v zvezi z obiskom Colomba in Mora v ZDA. De Pascalis je odločno zavrnil možnost krize.

Na seji centralnega komiteja KPI so zavrnili možnost, da bi lahko rešili sedanjo obstoječo resno krizo z enostavno preosnovo vlade ter so ugotovili, da je potrebna globoka sprememba osnovnih vladnih smernic. V ospredje postavljajo boj proti prevratniškemu fašističnemu načrtu ter da se preneha z lažno teorijo nasprotujočih sil ekstremizmov, ki pomeni popuščanje do fašistov, in ki jo zagovarja sedanje demokristjansko vodstvo. Da se porazi obstoječi «prevratniški načrt», pa je treba odločno delovati po poti reform.

Vodstvo PSDI je zaključilo svoj sestanek nekaj pred 12. uro in je soglasno odobrilo poročilo tajnika stranke Ferrarija, v katerem se predvsem izraža zaskrbljenost za obstoj vlade levega centra. Zanimivo pa je tudi, da govore o zaskrbljenosti zaradi pojavov škvadrističnega tipa in to v gospodarsko - socialnem položaju, ki še ni povsem stabiliziran in ko je vedno bolj očitna zahteva, da se izpolnijo reforme, o katerih že razpravlja parlament, odnosno vlada. Vodstvo PSDI se bo ponovno sestalo v petek, ko bodo obravnavali nekatera notranja vprašanja.

Vsedržavna tajništva CGIL, CISL in UIL so izdala skupno sporočilo, v katerem poudarjajo, da ne bodo več dovolili stalno ponavljajočih se napadov na voditelje in sedeže sindikalnih in političnih organizacij. V tej zvezi potrjujejo svojo odločenost, da se nadaljuje s politiko reform ter zahtevajo, da se postavijo izven zakona fašistične sile ter polvojaške organizacije in de se strogo izvajajo zakoni in ustava.

Položaj v L'Aquili se normalizira

L'AQUILA, 2. — Položaj se počasi normalizira. Danes so bile odprte številne trgovine, niso pa bile vse, v šolah je še mnogo odsotnih in v osrednjih ulicah se še vedno zbirajo ljudje. Policija je umaknila svoje oddelke iz osrednjih ulic, vendar pa je še vedno pripravljena v bližini mesta.

Namestnik poveljnika policije dr. Calabrese je danes dejal novinarjem, da so včeraj aretirali 11 oseb, skupno pa so aretirali 68 oseb. Ponovil je že včerajšnjo tezo, da gre za osebe različnega političnega prepričanja, istočasno pa je tudi priznal, da niso aretirali nobenega člana akcijskega odbora.

Karabinjerji sodne policije so preiskali danes dopoldne štiri stanovanja. V dveh so našli večje količine eksploziva in počasi goreče vžigalne vrvice. Aretirali so 52-letnega Bruna Paulina, lastnika restavracije «Mira Flores» in 16-letnega fanta.

POD POKROVITELJSTVOM PREDSEDNIKA TITA

Od 2. marca do 1. maja proslave 50-letnice labinske republike

V Rabcu včeraj in danes zasedanje zgodovinarjev iz Jugoslavije in Italije

(Od našega posebnega dopisnika)

RABAC, 2. — Danes dopoldne, prav na dan, ko so se pred 50 leti rudarji s področja pri Labinu s silo uprli izkoriščanju in nasilju fašističnih škvader, se je začelo dvodnevno znanstveno zborovanje z udeležbo približno 200 izvedencev iz Jugoslavije in Italije. S tem se je začelo proslavljanje 50. obletnice labinske republike, zaključilo pa se bo 1. maja. Pokroviteljstvo je prevzel predsednik republike Josip Broz Tito, pokroviteljica znanstvenega zborovanje je Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti iz Zagreba, organiziral pa ga je njen Severojadranski inštitut z Reke. Svoje prispevke je pripravilo 20 strokovnjakov iz Hrvaške, Slovenije in Italije, namen študijskega simpozija pa je vsestransko osvetliti gibanje rudarjev raznih narodnosti (Hrvati, Italijani, Slovenci, nekaj Čehov itd.), kmečki upor na Proštini in tedanje razmere v Istri.

V okviru proslav bo 12. marca svečana akademija v Beogradu. Ob koncu marca ali prve dni aprila bo v Labinu srečanje preživelih udeležencev labinske republike, kmečkega upora na Proštini, užiške republike, kruševačke republike, velikih rudarskih stavk v Trboveljah in stavk jugoslovanskih železničarjev.

V Labinu bo 30. aprila svečana seja in podelitev odlikovanj ter premiera drame «Kova je naša» (Rudnik je naš), ki jo je napisal Lojze Štandeker, izvajali pa jo bodo člani gledališča «I. Zajc» z Reke. 1. maja bo v Labinu zaključna prireditev, velik ljudski miting in otvoritev nove termoelektrarne.

Znanstvenega zborovanja, ki ga vodi akademik Ferdo Čulinović, so se poleg predavateljev in izvedencev udeležili predstavniki družbenih in političnih organizacij Istre, predstavnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti akademik Milko Kos, sen. Paolo Sema, zastopniki študijskega inštituta «A. Gramsci» iz Rima, osrednjega zgodovinskega inštituta iz Milana ter inštitutov za zgodovino odporniškega gibanja iz Trsta in Vidma. Predavatelje in goste je pozdravil predsednik labinske občinske skupščine Anton Štemberg, ki se je vsem zahvalil za sodelovanje. S svojimi prispevki sodelujejo na simpoziju, poleg izvedencev iz Hrvaške, tudi dr. Milica Kacin-Wohinc, dr. Enzo Colotti, dr. Teodoro Sala, Luciano Giuricin in Giacomo Scotti.

Prvo predavanje «Zgodovinska analiza revolucionarnega gibanja v raškem rudarskem revirju» je imel akad. Ferdo Čulinović, ki je zavrgel trditve, da je imelo to gibanje nacionalno - iredentistični značaj. Navedel in analiziral je subjektivne in objektivne razloge, sodelovanje med uporniškimi kmeti in rudarji, način upravljanja rudnika in ureditev družbenih odnosov v labinski republiki ter poudaril, da je imelo to gibanje izrazito socialistični značaj. Ne morémo sicer govoriti o socialistični revoluciji, ampak o velikem revolucionarnem poskusu z vrsto elementov revolucije. Boj rudarjev je bil prežet z idejami oktobrske revolucije. Izvedli so socializacijo rudnika in uvedli samoupravljanje ter socialistično družbeno ureditev, znali so usklajevati razredne in narodne interese, odklanjali so nacionalistične elemente in izvajali enakopravnost, ne glede na narodno pripadnost. Labinska republika, je zaključil govornik, nam je pokazala pot, kakšna naj bo družbena ureditev in kakšno mora biti sožitje med ljudmi raznih narodnosti.

Naj navedem, za zaključek, kratek oris zgodovine labinske republike. Dolgo časa je tlelo, rudarji so bili skrajno nezadovoljni zaradi izkoriščanja, slabih delovnih razmer in plač ter odpustov z dela. Poleg tega so že razsajale in ustrahovale fašistične tolpe. Delavci so spoznali, da je edina rešitev v odločni samoobrambi. Počilo je 2. marca 1921, ko so izvedeli, da so prejšnji dan fašisti v Pazinu hudo napadli njihovega sindikalnega voditelja Ivana Pipana. V znak protesta so proglasili stavko, ki se je v nekaj dneh spremenila v revolucionarno akcijo. Organizirali so oborožene straže, prevzeli upravo rudnika, imenovali svoj komite, ki ga je vodil Ivan Pipan, in vzpostavili svojo oblast v mejah rudarskega revirja (približno 6000 prebivalcev), zastražili so meje svoje «republike» in strogo nadzorovali prehode (uvedli so posebne prepustnice), tako da si niso upali zraven fašisti in ne vojska. Proizvodnja v rudniku se je močno dvignila. Natovorili so celo ladjo, ki je odpeljala premog v Italijo. Italijanske oblasti so poskusile vnesti razdor s skupino izdajalcev, pa jim ni uspelo, pač pa rudarji odkrili ukano in izdajalce zaprli.

Trajalo je 37 dni, do 8. aprila. Italijanske oblasti so močno okrepile vojaške enote, prišla je tudi mornarica z dvema ladjama. Delavci so se nekaj časa upirali, toda prenehali so, ko so uvideli, da je na nasprotni strani prevelika moč. Sledile so seveda aretacije in 8 hudih mesecev zapora v Poreču. V decembru je bil proces. Sodniki so zahtevali najhujšo kazen, porotniki pa oprostitev. Spričo velike solidarnosti delavcev in zaradi bojazni pred novimi neredi je morala oblast popustiti in vsi obtoženci so bili izpuščeni iz zaporov.

Albin Bubnič

DA BI PREMAKNILI VOJAŠKO OFENZIVO Z MRTVE TOČKE

Iz Sajgona poslali še 10.000 vojakov na pomoč invazijskim silam v Laosu

Partizanski oddelki zavzeli še eno sajgonsko postojanko na laoških tleh - Skoraj povsem uničena edina kamboška čistilnica nafte - Američani spet bombardirali ozemlje Sev. Vietnama

SAJGON, 2. — Po neuradnih vesteh iz Sajgona je kolaboracionistična vlada predsednika Van Thieuja poslala v Laos še deset tisoč mož, da bi napravila konec nenehnim porazom, ki jih invazijske sile doživljajo v tej državi. Še danes so v južnovietnamski prestolnici sporočili, da so se morale kolaboracionistične čete umakniti z oporišča «Hotel 2» na laoškem ozemlju, na katerega so partizani že tri dni pritiskali. Vest je prišla z dvodnevno zamudo, saj se je 450 Sajgoncev, ki je branilo oporišče, že predvčerajšnjim umaknilo po hudem boju s partizanskimi silami. Sajgonski glasnik je povedal, da zgube invazijskih čet še niso znane. Dva južnovietnamska helikopterja, ki sta skušala nuditi pomoč obleganim, sta bila sestreljena. Sajgonci so se po hudih bojih prebili do bližnje baze, kjer je bila utaborjena glavnina invazijskih sil. Tudi v tem primeru so vojaški glasniki zagotovili, da ne gre za poraz, ampak samo za «taktični premik».

Vsekakor pa je ofenziva v Laosu povsem blokirana. Invazijske čete so že več kot en teden ustavljene na področju okrog 26 kilometrov v notranjosti države. Nove okrepitve, ki so jih poslali iz Sajgona, naj bi omogočile, da bi invazijske sile napredovale za nadaljnjih enajst kilometrov. Na pomoč invazijskim silam pa so s severa prišli danes tudi zloglasni «gverilci Meo», ki jih organizira in vežba ameriška obveščevalna služba. 2.500 mož je prispelo na področje blizu mesta Čepone, kjer naj bi ščitili novo ofenzivo invazijskih sil. Gverilci Meo so se utaborili v Muong Phineju, kakih 16 kilometrov od Čeponeja.

Partizanske sile Južnega Vietnama so tudi danes obstreljevale z raketami in minometi področje med Quang Trijem in Ke Sanom v severnem delu Južnega Vietnama, kjer je logistična baza ameriško - sajgonskih invazijskih sil. Po ameriških virih niso med vojaki ZDA zabeležili nobenih zgub.

Hud udarec so zadale danes osvobodilne sile ameriškim agresorjem in njihovim pomagačem tudi v Kambodži, kjer so oddelki enotne fronte skoraj povsem uničile edino čistilnico nafte v državi, ki leži v bližini pristanišča Sihanukville (sedaj Kompong Som). Napad so izvedli ponoči: po silovitem obstreljevanju čistilnice z minometi so partizanske enote prodrle do rezervoarjev, v katerih je bilo 600 tisoč ton nafte, in jih skoraj povsem uničili. Po napadu na rafinerijo so partizani obstreljevali še letališče v Sihanukvillu, ki so ga zaprli za promet. Uradnih poročil o škodi na letališču ni, očividci pa poročajo o silovitih požarih ter o ogromnih kolonah dima, visokih tudi do tisoč metrov.

Cesta med prestolnico Phnom Penhom in Sihanukvillom, ki so jo šele včeraj po dolgih mesecih odprli za promet, je ponovno zaprta, ker je znaten del poti spet pod nadzorstvom partizanov. Blizu Sihanukvilla je bil včeraj sestreljen ameriški helikopter. Štirje člani posadke so bili pri tem ubiti.

Ameriško vojaško poveljstvo v Sajgonu je danes potrdilo, da so ameriška letala preteklo nedeljo bombardirala neko raketno oporišče v Severnem Vietnamu. Pri napadu na bazo, kakih 28 kilometrov severno od demilitariziranega pasu, je sodelovalo petnajst letal, ki so se vsa vrnila v svoja oporišča. Tudi pri tej akciji, ki je trajala eno uro, je po ameriških izjavah šlo za «zaščitno reakcijo». To je že šestnajsti ameriški letalski napad na severnovietnamskem ozemlju v teku letošnjega leta.

Severnovietnamska tiskovna agencija je objavila danes obračun vojaških operacij v Indokini za februar. Agencija trdi, da je bilo 10 sovražnih bataljonov uničenih, drugih deset pa zdesetkanih. 300 letal in helikopterjev so sestrelili ali uničili na tleh, 750 vojaških vozil pa so unicili. Hanojski list «Nan Dan» komentira, da sklep sajgonske vlade, da pošlje okrepitve v Laos, dokazuje bankrotiranje formule o uporabi sajgonske pehote z ameriško letalsko podporo.

RESEN POLOŽAJ NA BLIŽNJEM VZHODU

Aktivna diplomatska dejavnost da se reši Jarringovo posredovanje

Kolebanje ameriške diplomacije pod pritiskom Sovjetske zveze in Egipta - Poslanica predsednika Tita Nixonu po obisku v Kairu

NEW YORK, 2. — Sovjetska zveza, Egipt in delno tudi Velika Britanija in Francija so danes nadaljevale s pritiskom na ZDA, naj vendar zavzamejo stališče proti Izraelu, potem ko je zavrnil predlog posredovalca veleposlanika Jarringa, da umakne svoje čete iz zasedenih arabskih področij. Čeprav so ZDA razočarane nad stališčem jeruzalemske vlade, vendar še vedno nočejo sprejeti odkritega stališča, češ da bi katerikoli njihov neposredni pritisk na Izrael še bolj zaostril arabsko - izraelski spor, ker bi predstavljal, skupno s stališčem ostalih treh velesil, «vsiljeno rešitev» spora na Bližnjem vzhodu.

V resnici pa washingtonska vlada koleba med dejanskim stanjem, ki ga je sprožil negativni odgovor Izraela veleposlaniku Jerringu in pričakovanjem svetovne javnosti, da se napravi konec nevarnemu vojnemu žarišču na Sredozemlju. Hkrati pa je prišlo na sinočnjem srečanju med zunanjim ministrom ZDA Rogersom in sovjetskim veleposlanikom v Washigtonu Dobrininom do precej napetega ozračja, ko je Rogers obtožil Sovjetsko zvezo, da izkorišča poslabšanje položaja na Bližnjem vzhodu «v svoje propagandne namene».

Kljub temu pa v New Yorku menijo, da so v teku med štirimi velesilami ločeni razgovori za sestavo morebitnega enotnega stališča, ki naj bi ga zavzeli na četrtkovi seji predstavnikov štirih velesil pri Združenih narodih. Čeprav se Washington trenutno izogiba javni obsodbi izraelskega stališča, vendar v New Yorku poudarjajo, da se odnosi med Washingtonom in Tel Avivom precej zaostrujejo. Izraelski diplomati so danes sporočili ZDA, naj ne pričakujejo, da bo Meirina vlada spremenila svojega stališča ter poudarili, da Izrael ne bo zapustil arabskega zasedenega ozemlja v celoti. Prav tako Izrael noče ničesar slišati o Nixonovem predlogu o «manjših mejnih popravkih», ki naj bi bili bolj formalnega kot teritorialnega značaja. Izrael poudarja, da hoče doseči mirovno pogodbo z Egiptom in ostalimi arabskimi sosedi, ki naj mu zagotovi «gotove meje». V tem pogledu v Tel Avivu pravijo, da Izrael ne more zapustiti arabskega dela Jeruzalema, področja ob vhodu v Akabski zaliv, kakor tudi del Sinaja, da si zagotovi neposredno zvezo s Shar El Šejkom in da ne bo zapustil gričevja Golan, ki ga je odvzel Siriji. Razumljivo je torej v kakšni zadregi so sedaj ZDA, ki so po eni strani zagotovile Izraelu veliko vojaško in gospodarsko pomoč, po drugi pa vidijo, da Izraelci nočejo sprejeti niti njihovih zmernih pogojev.

Diplomatska dejavnost pri Združenih narodih je bila danes zelo živahna. Po srečanju med predstavniki štirih velesil pričakujejo, da bo Washington pristal le na takšno izjavo, ki naj za sedaj podpre nadaljevanje Jarringove misije.

Kot poročajo iz Beograda, je predsednik Tito poslal predsedniku ZDA Nixonu spomenico o položaju na Bližnjem vzhodu, ki jo je včeraj jugoslovanski poslanik v Washingtonu Crnobrnja izročil Rogersu. Agencija Tanjug pripominja, da Titovo poročilo vsebuje razgovore, ki jih je imel jugoslovanski predsednik nedavno v Kairu z najvišjimi egiptovskimi voditelji ter stališče in ocene Jugoslavije glede rešitve spora na Bližnjem vzhodu v luči zadnjih dogodkov.

Diplomatski krogi v Kairu poudarjajo, da je bil včerajšnji razgovor med egiptovskim zunanjim ministrom Riadom in ameriškim diplomatom v Kairu Bergusom izredno dramatičen. Riad je očital ameriškemu diplomatu protislovje Nixonovega stališča in Rogersovega načrta z zagotovili, ki so jih ZDA dale na raznih mednarodnih srečanjih, da Washington zavrača načelo priključitve zasedenih arabskih področij v šestdnevni vojni.

Riad je vprašal svojega sogovornika, kaj je še sploh ostalo veljavnega od ameriških zagotovil po drastičnem odgovoru Izraela, ki je ponovil, da si hoče prisvojiti zasedena arabska ozemlja, kar je v ostrem nasprotju z resolucijami varnostnega sveta.

Čeprav manjka samo še pet dni do zapadlosti roka o premirju na Sueškem prekopu, so v Izraelu prepričani, da bo Egipt ponovno podaljšal premirje. Toda to vprašanje jih ne najbolj skrbi. Glavna skrb izraelskih voditeljev so odnosi z ZDA. Bojijo se ,da se bodo resno zaostrili, čeprav je zunanji minister Aba Eban izjavil, da je prepričan, da ne bo prišlo med ZDA in Izraelom do neposrednega spora.

MOSKVA, 2. — Agencija Tass poroča iz Budimpešte, da se je pričelo zasedanje obrambnih ministrov držav varšavskega pakta. Agencija tudi poroča, da obravnavajo vprašanja, ki se nanašajo na položaj združenih oboroženih sil.

WASHINGTON — Delavec odstranjuje ruševine, ki jih je povzročila eksplozija bombe v notranjosti Kapitola, kjer je sedež ameriškega senata. Policija je včeraj sporočila, da je škode za okrog 300.000 dolarjev. Tloris kaže kraj, kjer je bila bomba postavljena. Atentatorjev še niso izsledili

V predsedstvu ZK Jugoslavije razprava o ustavnih spremembah

Poročilo Edvarda Kardelja in poseg v razpravo predsednika Tita

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Predsedništvo Zveze komunistov Jugoslavije je na današnji svoji šesti plenarni seji pričelo z razpravo o osnutku ustavnih sprememb, ki ga je pripravila koordinacijska komisija ustavne komisije zvezne skupščine. Na seji so poleg članov predsedstva bili med drugimi navzoči predsedniki pokrajinskih komitejev in tajniki izvršnih organov centralnih komitejev Zveze komunistov republik, zastopniki zveznih organov in družbeno-političnih organizacij. Uvodno poročilo o predloženih ustavnih spremembah je podal Edvard Kardelj. Kardelj je osnutek ocenil kot dogovor naprednih sil jugoslovanske družbe o družbeni akciji, ki odgovarja sedanji dobi in kot platformo bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije. Kardelj je poudaril, da so predložene spremembe samo prvi del ustavnih sprememb in da bo popolna usklajitev ustavnega sistema mogoča šele po sprejemu ostalih sprememb, ki jih že pripravljajo. Kardelj je obsirno govoril o razlogih, ki so posebno po gospodarsko-družbeni reformi 1965. leta sprožili potrebo nadaljnje reforme ustave. Družbena praksa je zahtevala, da se odločno menjajo odnosi v zvezi, ki so nastali na osnovah starega državno-lastninskega sistema. Z ustavnimi spremembami se ne popravljajo neke napake kot bi to hotel nekdo zlonamerno prikazati.

Kardelj je v svojem poročilu opozoril na nekatere probleme zaradi katerih so potrebne predložene ustavne spremembe in ki zahtevajo odločnejšo in jasnejšo politično in družbeno dejavnost Zveze komunistov in naprednih sil Jugoslavije pri reševanju vrste odprtih vprašanj jugoslovanske družbene prakse. Kardelj je pri tem posebno opozoril na potrebo reforme Zveze, od katere se odpravljajo mnogi vzroki, ki so doslej zaostrovali mednacionalne odnose. Kardelj je obširno obrazložil pomen predloženih sprememb, o katerih so pred dnevi podrobno poročali in dejal, da se bo po sprejemu teh sprememb pričelo resno delo na pripravah drugih ustavnih sprememb, ki se nanašajo predvsem na skupščinski in komunalni sistem, na nekatera ustavno-pravna in družbeno-gospodarska in politična vprašanja samoupravljanja. V ta namen so bile že ustanovljene tri delovne skupine ustavne komisije: za skupščinski sistem, za družbeno-gospodarske in politične odnose v komunah in za ustavnopolitična vprašanja samoupravljanja. Poleg tega bodo potrebne spremembe ustave na področju pravosodnega sistema sploh, posebno na področju pravosodnih funkcij zveze. Sedanje ustavne spremembe bodo po besedah Kardelja dobile svoj polni smisel šele po sprejemu ostalih ustavnih sprememb, ki bodo predložene skupščini v odobritev pred potekom njenega mandata. Predložene ustavne spremembe in tiste, ki se pripravljajo, je poudaril Kardelj, so samo še en dokaz moči in enotnosti narodov Jugoslavije in ne kot nekateri zlonamerni «preroki» mislijo in si žele, da bi bilo to izraz neke brezizhodne krize jugoslovanske socialistične družbe. Sedanje ustavne spremembe, je poudaril Kardelj, odražajo točno stopnjo našega skupnega samospoznavanja o tem, na katerih osnovah in kako moramo najboljše urediti medsebojne odnose narodov in narodnosti naše dežele.

Med prvimi je v razpravo o poročilu Kardelja posegel predsednik republike Tito, ki je dejal, da je Kardelj v svojem poročilu jasno pokazal, kako naj se v bodoče razvija jugoslovanska skupnost in ugotovil, da zvezni izvršni svet in drugi organi že sedaj, v duhu predloženih sprememb, začnejo s pripravami za njihovo uresničenje. Tito je posebno opozoril na potrebo enotne akcije Zveze komunistov, Socialistične zveze in drugih družbeno-političnih organizacij v javni razpravi o predloženih ustavnih spremembah in poudaril, da se s predloženimi ustavnimi spremembami odpirajo nove možnosti za hitrejše uresničenje družbene reforme. Tito je govoril tudi o potrebi reorganizacije Zveze komunistov Jugoslavije o spremembah političnega in gospodarskega sistema in na kraju omenil pomembno vlogo tiska v splošni ljudski razpravi o ustavnih spremembah.

B. B.

Ob navzočnosti Ribičiča in Del Masa

V Parizu odprta jugoslovanska umetniška razstava

PARIZ, 2. — Pod pokroviteljstvom predsednika republike Tita in predsednika Francije Georgeja Pompidouja sta vladna predsednika Jugoslavije in Francije Mitja Ribičič in Del Mas danes v Grand Palais v Parizu odprla reprezentativno razstavo «Umetnost na tleh Jugoslavije od prazgodovine do danes». Na razstavi je prikazanih okrog 650 originalnih umetniških del iz raznih krajev Jugoslavije, ki so last muzejev, cerkva in zasebnikov.

NEPRIČAKOVAN RAZPLET V POKRAJINSKEM VODSTVU KD

«Preverjanje» v vodstvu tržaške KD po včerajšnjih Colonijevih izjavah

Predstavniki levih struj v stranki naj bi odpovedali podporo tajništvu, ki ga vodi Coloni

Seja pokrajinskega komiteja Krščanske demokracije, ki mu je v ponedeljek zvečer poročal tajnik Sergio Coloni o trenutnem političnem položaju, se je zaključila po razpravi, ki je trajala celo noč, ob 5. uri zjutraj včerajšnjega dne z glasovanjem o dokumentu, katerega besedilo še ni bilo objavljeno, a je izraz tajništva stranke.

Resolucija morotejcev, ki so jo predložili Rino Bartoli, posl. Belci, Botteri in Galoppin poudarja nujnost politične pobude KD na štirih osnovnih smernicah: 1. odnosih z drugimi levosredinskimi silami, med katerimi sta bistveni KD in PSI; 2. «razvoju demokratične politike do slovenske narodne manjšine in poglobitvi prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo»; 3. gospodarski politiki in 4. sodelovanju naprednih skupin v stranki sami.

Končne izjave za posamezne struje so pred glasovanjem dali Ritossa (centristi), Tombesi (fanfanijevci) in za levico Decarli, ki je izrazil upanje, da bodo «napredne sile v stranki bile v njenem vodstvu», medtem ko je zavrnil zamisel zgolj političnega «kritja».

Po vesteh, do katerih smo se lahko dokopali in ki zato niso uradno potrjene, naj bi predstavniki levih struj v stranki odpovedali podporo tajništvu, ki ga vodi Coloni in glasovali proti predloženemu dokumentu. Coloniju baje očitajo, da svojih izjav in načel v praksi ne izvaja ter zahtevajo, naj morotejska skupina preveri svoj dosedanji monopol v stranki in vključi v vodstvo predstavnike leve struje (bazisti, forze nuove). Proti predloženemu dokumentu so kot se je izvedelo, iz različnih razlogov, glasovali predstavniki desničarskih struj (fanfanijevci, centristi). To bi moralo povzročiti padec Colonijevega tajništva, saj se je dejansko razbil «kartel levih struj». Do tega ni prišlo, ker sta iz centristične struje izstopila in izjavila, da sta «neodvisna» (Perini, Vecchiato). Colonija je podprl tudi predstavnik centristične struje Faraguna, toda le z glasovanjem. Za dokument morotejcev sta glasovala, baje, tudi predstavnika mestnega komiteja (Chersi) in ženskega gibanja (Bennijeva), proti pa delegat mladine KD, levičar Zanini.

Jasno je, da je po tem glasovanju bilo ravnotežje v «kartelu levice» dokončno porušeno in da se je politična os v strankinem vodstvu premaknila nepričakovano na desno. Morotejska skupina je v vodilni skupini ostala sama, podprli pa so jo le predstavniki centristov, ki so izstopili iz svoje skupine. Iz Colonijevega poročila pa jasno izhaja napredna politična usmeritev in malo verjetno je, da se bo tako politično ravnotežje ohranilo.

V krogih, ki so blizu vodstvu KD se govori, da zahteva levica razčiščenje in jasnejšo politično opredelitev strankinega vodstva tudi v praksi. V tem smislu naj bi celo predlagali nekateri, naj bi dosedanji tajnik, morotejec Coloni, odstopil svoje mesto kakemu predstavniku levih struj. Druge, bolj zmerne zahteve, pa naj bi zadevale imenovanje, ob potrditvi Colonijevega tajništva, enega samega namestnika pokrajinskega tajnika, ki bi moral biti pripadnik ene izmed levih struj (forze nuove ali bazisti).

Kako bodo demokrščanski prvaki premostili nastali položaj ne moremo predvidevati, tudi zato, ker potekajo verjetni razgovori v največji tajnosti. Tudi ni znan datum prihodnje seje pokrajinskega vodstva KD. Zaenkrat ostane, kar zadeva vodilno skupino, vse nespremenjeno.

Zaradi boljše informacije obnavljamo sorazmerje med posameznimi strujami v pokrajinskem odboru KD. Odbor sestavlja 30 izvoljenih članov, katerim se pridružujejo delegat mladincev (Zanini, levica), predstavnica ženskega gibanja (Bennijeva, zmerna fanfanijevka) in predstavnik mestnega komiteja KD (Chersi, baje morotejec). Ostalih 30 se po strujah deli takole: morotejci 13, fanfanijevci 6, centristi 6, bazisti 2 in «forze nuove» 3. Pokrajinsko tajništvo je doslej podpiral «kartel levih struj» (18 glasov), v katerem so bili morotejci, bazisti in «forze nuove». Za dokument morotejcev je včeraj zjutraj glasovalo 17 članov pokr. odbora KD in sicer 12 morotejcev, 2 bivša centrista, 1 centrist ter predstavnika mestnega komiteja in ženskega gibanja (Chersi in Bennijeva), proti pa 2 centrista (Ritossa in Pecorari), 6 fanfanijevcev, 2 bazista in 3 predstavniki «forze nuove», katerim se je pridružil mladinski delegat Zanini. Skupaj 14.

Tridnevna stavka poldržavnih ustanov

Danes se začenja tridnevna stavka poldržavnih uslužbencev, ki so jo napovedale sindikalne organizacije CISL, CGIL in UIL.

Poldržavni delavci zahtevajo s stavko spoštovanje obvez, ki jih je sprejela vlada v maju 1970 in ki jih doslej ni izvajala, med katerimi so tudi ureditev karier in plač, ekonomska in normativna prilagoditev v vseh ustanovah, zaščita že doseženih pravic osebja ustanov, ki so zainteresirane za sanitarno reformo, normativno izenačenje med delavci in uradniki itd.

Stavka zajema vse poldržavne ustanove.

Tudi v našem uredništvu sprejemamo prispevke za šolo-spomenik v Cerknem

OBRAČUN VEČLETNIH PRIZADEVANJ

Pomembna podporna vloga društva «Kulturni sklad»

Zadnja podpora je bila namenjena GM za nakup koncertnega klavirja - Razširiti krog članov - Izvolitev novega odbora

V ponedeljek je bil v Gregorčičevi dvorani občni zbor društva «Kulturni sklad», ki ima za seboj že petnajst let življenja. Društvo je v tem razdobju zbralo pomembna sredstva od svojih članov, ki so se obvezali, da so mesečno prispevali svoj prispevek za slovenske kulturne ustanove na Tržaškem. Ta sredstva so bila zlasti pomembna v nekaterih težkih razdobjih naših ustanov in ni mala zasluga društva «Kulturni sklad», da sta v določenem razdobju prebredli težave tako pomembni kulturni ustanovi kot sta «Glasbena matica» in «Narodna in študijska knjižnica».

Na občnem zboru je najprej podala poročilo o delovanju društva v zadnjih letih odbornica Anica Udovič, ki je ugotovila, da je v razdobju desetih let društvo zbralo precej sredstev, da nekateri člani zelo redno vplačujejo prispevke članarino, mnogo pa jih je odpadlo, ker ni bilo dovolj propagande in naporov za pridobivanje novih članov. Navedla je podatke o izplačanih podporah in med njimi zadnjo podporo, ki je bila nakazana «Glasbeni matici» za nakup koncertnega klavirja, s katero je k temu nakupu tudi bistveno prispevala. Gre za izpopolnitev pomembne vrzeli v našem kulturnem delu, saj brez koncertnega klavirja ni možna nobena kvalitetnejša glasbena prireditev v Kulturnem domu in je zato ta nakup pripomogel, da se bo lahko razpisala abonmajska sezona tudi za glasbene prireditve.

Tov. Udovič je ugotovila, da je Kulturni sklad življenjski, saj so rezultati kljub vsem težavam razmeroma dobri. Izrazila je tudi splošno željo članov — darovalcev, da se podpore izdajajo za namembne svrhe in ne za vsakodnevne potrebe kulturnih organizacij, ustanov ali društev.

Po poročilu blagajnika in poročilu nadzornega odbora se je razvila dokaj živahna diskusija, v kateri je bilo izraženo načelo, da bi morali prispevki za Kulturni sklad pomeniti neko moralno obvezo vseh, neke vrste prostovoljnega prispevka — davka za krepitev naše kulturne dejavnosti. Govor je bil o nujnosti pomladitve odbora, saj sta od prvotnih odbornikov preminula zaslužna člana dr. Fortunat Mikuletič in Modest Sancin. Obravnavala se je možnost razširitve delovanja društva na Goriško, ureditev statusa društva in končno je bilo podčrtano načelo, naj se dajejo prispevki za pomembnejše enkratne namene za kulturne ustanove, pri čemer je bil govor tudi o znanstveno raziskovalnem delu.

Po razrešnici je občni zbor izvolil nov odbor, ki ga sestavljajo: predsednik Bogo Samsa, tajnica Norči Zavadlav, blagajnik Silvana Valopi, odborniki Anica Udovič, Marko Kravos, Anka Sugan in Stojan Sancin. V nadzornem odboru so: dr. Franc Škerlj, Silvana Malalan in dr. Vito Svetina, v razsodišču pa dr. Gojmir Demšar, Boris Možina in Franc Bizjak.

Ogenj zajel streho hiše v Velikem Repnu

Sinoči malo po 21. uri so ognjeni zublji zajeli 20 kv. m. strehe in podstrešja stare stanovanjske hiše Dominika Bizjaka v Velikem Repnu št. 7. Na kraj so prišli pod vodstvom brig. Godine gasilci z brizgalko, katerim se je posrečilo ob 23. uri popolnoma pogasiti požar, ki je nastal zaradi slabega delovanja dimnika. Na hiši, ki jo bo Bizjak zapustil, ker si je poleg zgradil novo, je po bežnih cenitvah približno 900.000 lir škode.

Z VČERAJŠNJE SEJE DEŽELNEGA SVETA

Nadaljuje se živahna razprava o problemih šolstva v naši deželi

Videmska fakulteta že dober mesec zasedena - Danes bo razpravo zaključil odbornik za šolstvo Giust

Napovedana reforma italijanskega šolstva je še vedno v središču razprav v deželnem svetu. Včerajšnja seja je obravnavala samo to vprašanje in ga še ni izčrpala, čeprav so predstavniki nekaterih svetovalskih skupin posegli v razpravo že na zadnji seji deželne skupščine pred tednom dni. Predsednik Ribezzi je odredil, naj se razprava o šolstvu nadaljuje in zaključi na današnji seji, ko bo deželni svet obravnaval tudi zakonski načrt, ki predvideva podeljevanje finančnih pomoči iz razpoložljivosti deželnega proračuna nekaterim študijskim in dokumentacijskim središčem v Furlaniji - Julijski krajini.

Včerajšnja seja je potekala v razmeroma živahnem tonu, saj so pripadniki posameznih svetovalskih skupin večkrat polemično posegli v izvajanja svojih kolegov. Prostor, ki je določen za publiko, pa je bil polno zaseden s šolsko mladino, medtem ko za to določeni stoli običajno samevajo.

V vrsti najavljenih govornikov je prvi spregovoril liberalec Trauner, ki se je zadržal predvsem ob vprašanjih, ki zadevajo visokošolsko izobrazbo. Naglasil je potrebo po temeljiti reformi tega šolstva in zagovarjal tezo, naj bi doktoratu odvzeli vsako legalno veljavo, tako da ne bi mogel več predstavljati papirnatega cilja, h kateremu še vedno teži dober del italijanskih in deželnih univerzitetnikov; vseučilišče naj bi poskrbelo za razvoj prirojenih sposobnosti posameznih slušateljev. Reforma, kakršna se pravkar pripravlja v italijanskem šolstvu, je dejal Trauner, je le začasni popravek k obstoječemu stanju in nikakor ne more bistveno spremeniti italijanskega šolstva. Kar zadeva deželne pristojnosti na področju visokošolskega študija je liberalni predstavnik postavil zahtevo po priznanju večje samostojnosti deželnim organom, ki naj bi na primer mogli prevzeti v svoje roke na primer gradnjo novih šolskih zmogljivosti in podobno.

Socialist Pittoni je naglasil potrebo po izvajanju širokopotezne reforme italijanskega šolstva, pri čemer pa morajo pristojne oblasti upoštevati zahteve srednješolske mladine, ki jih PSI vsekakor podpira. Kar zadeva tržaško univerzo pa je govornik naglasil, da morajo pri njenem upravljanju sodelovati tudi javne in krajevne ustanove kot so zlasti dežela, občina in pokrajina. Problem univerze naj ne bo osamljen, temveč naj se obravnava skupaj in v skladu s splošnim deželnim regulacijskim načrtom in s petletnim načrtom za gospodarsko - socialni razvoj Furlanije - Julijske krajine.

V zvezi z zahtevo po odprtju univerze v Vidmu je Pittoni poudaril, da ne kaže odpirati novih fakultet v tem mestu, če se poprej ne rešijo tako problem sedanje fakultete sodobnih jezikov in pa zlasti številni problemi tržaškega vseučilišča. Pittoni je na koncu naglasil, da je sedanji državni zakonski načrt za preosnovo šolstva v marsičem pomanjkljiv, tako da ga bodo morali umakniti, če ne bo primerno popravljen.

Svetovalec Baracetti (KPI) se je v svojem posegu zadržal zlasti ob fakulteti za jezike v Vidmu. Fakulteta je namreč že dober mesec zasedena in ne more poslovati, saj ni slušateljem na voljo niti potrebno število učilnic, niti menza, niti druge šolske infrastrukture. Kdo je temu kriv? Baracetti je naglasil, da gre za zgrešeno šolsko politiko leve sredine, predvsem pa za kampanilistično rovarjenje stranke Movimento Friuli. Dežela naj bi zmanjšala pritisk na videmsko fakulteto tako, da bi sprejela v glavnem naslednje tri zahteve prizadetih študentov: zahtevo po soupravljanju fakultete, zahtevo po publicizaciji letnega proračuna univerze in zahtevo po ureditvi menze, dijaškega doma in drugih potrebnih infrastruktur. V okviru splošnega napredka šolstva pri nas, je zaključil Baracetti, si lahko mislimo za v bodoče tudi univerzo v Vidmu, danes pa so stvari še mnogo preuranjene za takšno možnost.

Svetovalec D'Antoni (PSDI) je v svojem nastopu poudaril potrebo, naj bi z napovedano reformo šolstva uredili celotno področje tako, da bi sposobnim dijakom bilo res omogočeno, da se povzpnejo, ne glede na njihov gmotni položaj, do najvišje stopnje izobrazbe. Samo tako bo namreč vodilni sloj v Italiji lahko pridobil novih svežih moči, kajti danes se ta sloj redno poraja samo iz ene desetine vsega italijanskega prebivalstva.

Demokristjan Del Gobbo je izrazil svoje soglasje z zahtevo, naj bi krajevne ustanove soupravljale šolstvo. Prav tako je upravičena zahteva po možnosti šolanja revnejših sposobnih dijakov do najvišje stopnje, saj to zahteva tudi republiška ustava. Glede videmskih zahtev je Del Gobbo dejal, da je prav, da je tudi Videm sedež univerzitetnega študija in je treba zato urediti in okrepiti tamkajšnjo fakulteto za jezike. Z resolucijo bo deželni svet poveril deželnemu odboru nalogo, naj v Rimu zagovarja vse navedene probleme, predvsem pa naj zahteva za deželo večje pristojnosti na področju šolstva.

Danes bo spregovoril še odbornik za kulturne dejavnosti in šolstvo Giust, ki je napovedal precej dolg govor. S tem bo razprava o šolstvu praktično zaključena in deželni svet se bo lahko posvetil nekaterim novim problemom z drugih področij.

Na križišču trčenje fiata 600 z avtobusom

Včeraj zgodaj zjutraj se je zatekel v bolnišnico 48-letni Silvano Cernic iz Ul. Fonte Oppia, katerega so zaradi poškodb na prsnem košu sprejeli s prognozo okrevanja v nekaj dneh na nevrokirurškem oddelku.

Cernic je pojasnil, da je okoli 7. ure med vožnjo s fiatom 600 na križišču z Ul. Diaz trčil v Acegatov avtobus proge 30, s katerim je Tullio Ferrante vozil proti Trgu Unità.

Na Trgu Hortis čelno trčenje dveh avtov

Malo pred 15. uro so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico 22 letnega študenta Edoarda Perosso iz Ul. Appiari in njegovega 19-letnega prijatelja, prav tako študenta, Sergia Merzka iz Ul. Barbariga. Medtem ko so prvega zaradi poškodb po glavi pridržali s prognozo okrevanja v 10 dneh na nevrokirurškem oddelku, so Merzka po nudeni prvi pomoči odslovili.

Fanta sta izjavila, da sta postala malo prej žrtvi prometne nesreče, ki se je pripetila na Trgu Hortis. Prišlo je namreč do trčenja med fiatom 500, ki ga je vozil Perossa, s fordom capri, s katerim je 32-letni Claudio Schiberna iz Istrske ulice privozil z nasprotne strani.

Študija o zemljiški preosnovi v deželi

Na sedežu deželnega odborništva za kmetijstvo v Vidmu bodo predstavniki Odbora za izvajanja načrta o zemljiški preosnovi v Furlaniji-Julijski krajini v petek predočili odborniku Comelliju izsledke posebne študije, ki jo je odbor opravil na tem področju. Ob tej priliki se bodo na odborništvu sestali člani deželnega posvetovalnega odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in gospodarstvo hribovitih področij, člani deželnega odbora za bonifikacijo ter člani odbora za zemljiško preosnovo. Glavni poročili o navedenih vprašanjih bosta podala prof. Bassanelli in dr. Fabris.

S SINOČNJE SEJE OBČINSKEGA SVETA

Bo meso v Trstu za 300 lir cenejše po uvozu iz SFRJ?

Odbornik Romano zagotavlja uspešno nadzorstvo nad prodajo uvoženih 40 tisoč stotov mesa iz Jugoslavije

Sinočnja redna seja tržaškega občinskega sveta je bila posvečena predvsem upravnim vprašanjem in ratifikaciji sklepov, ki jih je v zadnjem obdobju sprejela občinska uprava.

V začetku seje pa so svetovalci razpravljali, po odgovoru na vprašanja, o važnem vprašanju, ki zadeva sklep sporazuma o uvozu 40 tisoč stotov mesa iz Jugoslavije brez predhodnega carinjenja.

Uvoz take količine mesa bi moral jamčiti znatno znižanje cen na drobno tega važnega živila, vendar nastaja vprašanje, ki sta ga načela Cesare (z drugega zornega kota pa Puppi), če ne bo prišlo do špekulacije nekaj desetin tržaških družin, ki imajo monopol nad uvozom in razprodajo mesa. V takem primeru bi špekulacija «vrgla» skoraj eno milijardo dobička, ki gre marsikomu v slast.

Cesare je vprašal odbornika Romana, če bi ne bilo pametneje, da bi — kot v Gorici — skrbela za uvoz in razdeljevanje mesa kaka javna ustanova, morda mestna občinska klavnica ali trgovinska zbornica.

Romano je zagotovil, da bo nadzorstvo nad prodajo mesa izvedel tako, da bodo licenco za uvoz prejeli drobni trgovci, ki bi na mesnicah izobesili napis, da se v njih prodaja meso po nižji ceni (250 ali 300 lir manj za kilogram). Če bi se kdo ne držal tega pravila, bi mu odvzeli licenco. Meso bi morali osredotočiti v mestni klavnici. Mislili so tudi na možnost, da bi ga dali «Delavskim zadrugam» a kaže, da te nimajo hladilnikov za tako veliko količino blaga.

Cesare je bil z odgovorom zadovoljen, medtem ko je Puppi želel, da bi se občina zmenila za prodajo mesa z združenjem prekupčevalcev So.Pro.Zoo.

Iz odgovora odbornika Romana še izhaja, da bo količina tega mesa (40 tisoč stotov) krila približno 65—70 % vsega povpraševanja v mestu.

Občinski svetovalci so razpravljali tudi o tarifah občinske službe za odnašanje vozil, ki so parkirane na nedovoljenih mestih. Te bodo 8 tisoč lir, oziroma 4 tisoč, če bo šofer posegel takoj, ko bo njegov avto šele priklopljen na tovornjak. Proti temu načinu dela se je izrekel misovec Giacomelli, medtem ko so ga podprli Abate, Rossetti in Monfalcon.

Stavkovno gibanje pri Montubi-Dalmine

Zaradi razbitja pogajanj med sindikalnimi organizacijami FILLEA - CGIL, FILCA - CISL in FENEAL - UIL ter ravnateljstvom Montubi Dalmine, so delavci na včerajšnji skupščini na gradbišču Grandi Motori soglasno sklenili prekiniti z delom za 16 ur v teku tega in prihodnjega tedna.

Delavci skupine Montubi - Dalmine so v sindikalnem gibanju za povišanje prejemkov, za izenačenje transferjev, za produkcijsko nagrado, za izkoriščanje dopolnilne blagajne, za zaslužke tako zaradi tehničnih kot vremenskih razlogov ali v predvidevanju novih delovišč.

Nova diskriminacija našega dnevnika?

Na včerajšnji seji tržaškega občinskega sveta so odobrili tudi sklep o naročninah dnevnikov, biltenov in revij za urade odborništva za industrijske storitve. Odbornik Hreščak, ki je ratifikacijo sklepa predlagal, je seznam naročenih dnevnikov in revij prebral in nismo zasledili, poleg italijanskih dnevnikov, ki se tiskajo v naši deželi, v Benetkah in Milanu, tudi «Primorskega dnevnika».

Zdi se nam, da so dnevnike, revije in biltene (med njimi celo več avstrijskih o plinu in bilten morske plime in oseke) naročili zaradi nujne dokumentacije funkcionarjev, zato pa se tembolj čudimo nevzdržni diskriminaciji proti edinemu slovenskemu dnevniku v Italiji, ki dnevno poroča, kot ostali in tudi več (če primerjamo poročila dnevnikov iz Benetk in Milana pa tudi iz naše dežele o naših krajevnih vprašanjih in opozarja odborništvo na še nerešena vprašanja, ki bi se jih moralo lotiti.

Želeli bi, da bi nam kdo dal o tem izčrpno pojasnilo, v nasprotnem primeru pa bomo prisiljeni ugotoviti, da gre za ponovno grobo diskriminacijo, ki z našim dnevnikom prizadene tudi slovensko manjšino, kateri vsi jamčijo na vse pretege popolno enakopravnost.

PRETEKLI TEDEN V BARIJU

XI. zasedanje stalne italijansko-jugoslov. komisije o cestnem prometu

Povečali so število dovoljenj - Predlagani dve novi avtobusni progi: Trst-Kamnik in Trbiž-Kranj

Prejšnji teden je bilo v Bariju XI. zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije za cestni promet, ki je bila ustanovljena na osnovi beograjskega sporazuma iz leta 1960. Komisija ima nalogo, da leto za letom določi prevozne pogoje za izvajanje blagovnega in potniškega prometa med obema republikama ter določa, za blagovni promet, kontingente dovolilnic, za potniški promet pa vzajemne proge.

Upoštevajoč interes, ki ga ima tako pri blagovnem kakor tudi pri potniškem prometu med Italijo in Jugoslavijo naša dežela, je deželna uprava izposlovala pri ministrstvu za promet, da bi se teh zasedanj udeleževali tudi predstavniki Furlanije-Julijske krajine. Ministrstvo, pri katerem je nastopil še posebej podtajnik sen. Cengarle, je pristalo na zahtevo deželne uprave in tako sta se tega zadnjega zasedanja mešane komisije v Bariju udeležila tudi deželni odbornik za promet Varisco in ravnatelj odseka za promet Capaccioli.

Italijansko odposlaništvo je vodil glavni ravnatelj za civilno motorizacijo dr. Belgiorno, s katerim sta bila odv. Morganti in glavni tajnik dr. Nazzarri, jugoslovansko odposlaništvo pa je vodil načelnik odseka za mednarodni promet pri zveznem sekretariatu za gospodarstvo dr. Božidar Ilić.

Z deželnega gledišča so bili na seji doseženi nekateri pomembni uspehi. Tako je bilo število dovoljenj za opravljanje prevozov na daljše razdalje povečano za 600 enot, tako da se njihovo število dvigne s 4.900 na 5.500. Število tranzitnih dovoljenj se prav tako dvigne za 600 enot ter preide s sedanjih 2.900 na 3.500. Število dovoljenj za opravljanje maloobmejnega prometa se dvigne za 2000 enot, to je s sedanjih 12.000 na 14.000. Kontingent stalnih dovoljenj za opravljanje prevozov na večje razdalje ostane neizpremenjen pri 200 enotah (jugoslovanski partnerji so predlagali odpravo oziroma zmanjšanje kontingenta). Na novo bo izdanih 300 dovoljenj za prevažanje mleka tudi iz tretjih držav.

Posebnega pomena za našo deželo je tudi sklep, naj se maksimalna teža tovornjakov v prostem tranzitu dvigne s sedanjih 20 na 35 stotov. Kar zadeva potniški promet, so bile na seji potrjene vse obstoječe proge, kolikor niso bile vnešene nekatere manjše spremembe v ustrezne vozne rede. Z rezervo so strokovnjaki nadalje sprejeli sklep o vzpostavitvi dveh novih avtobusnih prog, in sicer proge Trst-Postojna-Ljubljana Kamnik in proge Trbiž Kranj.

ŠOLA GLASBENE MATICE TRST

I. INTERNI NASTOP

gojencev glasbene šole bo danes, 3. marca 1971 ob 20. uri v dvorani glasbene šole v Ul. R. Manna 29.

Vljudno vabljeni!

KROŽEK ABSOLVENTOV SLOVENSKE TRGOVSKE AKADEMIJE

vabi na

OBČNI ZBOR

ki bo 8. marca v Kulturnem domu ob 20.30 v prvem ali ob 21. uri v drugem sklicanju.

KMEČKA ZVEZA

vabi na

OBČNI ZBOR

ki bo v nedeljo, 7. marca 1971 ob 9. uri v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petronio št. 4.

Dnevni red:

1. Izvolitev predsednika občnega zbora.
2. Predsedniško poročilo.
3. Poročilo tajništva.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Pozdravi in diskusija.
6. Volitve.
7. Razno.

V morebitnem drugem sklicanju, pol ure po prvem, je občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi.

Član, ki bi se ne mogel udeležiti občnega zbora, lahko podpiše pooblastilo drugemu članu. Vsak lahko sprejme največ 5 pooblastil.

Slovensko gledališče v Trstu

KULTURNI DOM

Dominik Smole

ANTIGONA

Scena: Klavdij Palčič
Kostumi: Marija Vidau
Glasba: Aleksander Vodopivec
Režija: MILE KORUN

Osebe:

Ismena	Mira Sardočeva
Kreon	Anton Petje
Haimon	Silvij Kobal
Teiresias	Jožko Lukeš
Paž	Livij Bogatec
Stražnik	Alojz Milič
Glasnik	Stane Raztresen

Zbor: Bogdana Bratuževa, Marta Cancianijeva, Miranda Caharijeva, Nora Jankovičeva, Lidija Kozlovičeva, Mira Lampetova in Marija Oficija.

Premiera v soboto, 6. marca ob 21. uri (RED PREMIERSKI)

Ponovitve:
V torek, 9. marca ob 20. uri (red mladinski v četrtek)
v sredo, 10. marca ob 20. uri (red mladinski v sredo)
v nedeljo, 14. marca ob 16. uri (red B — nedeljski popoldanski)

Prodaja vstopnic od torka dalje vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

Cenjene abonente redov B— (nedeljski popoldanski) in MLADINSKI, V ČETRTEK opozarjamo na spremembe v vrstnem redu predstav, do katerih je prišlo zaradi programskih obveznosti Slovenskega gledališča. Uprava Slovenskega gledališča jih ob tem nezaželenem ukrepu vljudno prosi za razumevanje.

PD IVAN GRBEC V ŠKEDNJU

priredi danes, 3. marca ob 20.30 v počastitev slovenskega kulturnega praznika

literarno-glasbeni večer

na katerem nastopajo mladi tržaški pesniki Filibert Benedetič, Filip Fischer, Miroslav Košuta in Marko Kravos ter domača glasbenika Žarko Hrvatič in Neva Merlakova.

Vstop prost! Vabljeni!

ZDRUŽENJE STARŠEV DIJAKOV DRŽ. ZNANSTVENEGA LICEJA «F. PREŠEREN» V TRSTU

priredi danes, 3. marca t. l. ob 20. uri v šolski telovadnici na Vrdelski c. 13/I, predavanje

VZGOJA IN ČAS

Predaval bo priznani strokovnjak prof. Franc Pediček iz Ljubljane.

K zanimivemu in aktualnemu predavanju vljudno vabimo starše slovenskih srednjih šol.

V SOBOTO, 6. MARCA

bodo repentabrske žene praznovale v gostilni Križman v Velikem Repnu

«dan žena»

Igral bo priznan orkester. Bogat srečolov. Vabljeni vsi.

Razna obvestila

Prosvetno društvo Slavko Škamperle obvešča, da je jutri zadnji dan prijav za avtomobilsko kraško vožnjo.

Razstave

V umetnostni galeriji Torbandena razstavlja do 9. marca avstrijski slikar Adolf Frohner. Urnik galerije od 10.30 do 12.30 in od 16.30 do 19.30. Ob praznikih od 11. do 13. ure.

V umetnostni galeriji «Il Tribbio» razstavlja do 13 marca tržaški slikar in kipar Mariono Cerne. Urnik galerije: od 11. do 13. ter od 17.30 do 20. ure. Ob praznikih od 11 do 13. ure.

V Ljudski knjižnici je v razstavni dvoranici odprta razstava, posvečena izdajam Zibaldone v Trstu ob objavi knjige Anite Pittoni «Passeggiata armata».

V umetnostni galeriji «La Lanterna» razstavlja do 20. marca Sandro Somaré.

V občinski galeriji v palači Costanzi je odprta razstava, posvečena znanemu italijanskemu mislecu in antifašistu Salveminiju.

V galeriji Tergeste v Ul. Battisti 23 je do 5. marca razstava slikarke Rome Ive Sauli.

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità bo danes, 3. maja ob 18. uri otvoritev osebne slikarske razstave tržaškega slikarja in kiparja Emilia Primossija. Razstavil bo 35 slik novejše izdelave, ki predstavljajo cvetje, tihožitja, krajine, mestne slike Trsta, Gorice in drugih mest. Razstava bo odprta po naslednjem urniku: ob delavnikih od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, ob praznikih od 10. do 13. ure. Zaključila se bo 11. t. m. ob 20. uri.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 3. marca
MILENA

Sonce vzide ob 6.41 in zatone ob 17.43 — Dolžina dneva 11.12 — Luna vzide ob 9.25 in zatone ob 0.56.

Jutri, ČETRTEK, 4. marca
KAZIMIR

Vreme včeraj: najvišja temperatura 4,6, najnižja —2,6, ob 19. uri 2,4, zračni tlak 1021,4 rahlo raste, vlaga 41 odst., nebo jasno, morje skoro mirno, temperatura morja 8,1 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 2. marca se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

Umrli so: 64-letni Ivan Pertot, 76-letna Vittoria Duzzi, 71-letna Luigia Katalan vd. Mirt, 66-letna Anna Novak por. Saccarotti, 58-letni Carlo Sojc, 63-letni Mario Iaschi, 59-letna Elisabetta Sossa por. Bonifacio, 64-letna Miranda Rosani, 59-letna Nerina Carlini por. Pasqualini, 72-letni Ruggero Damato, 86-letni Angelo Bellini, 82-letni Elia Gradesi, 81-letna Maria Volcina vd. Albrecht.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Largo Sonnino 4, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Al Gemelli, Ul. Zorutti 19-c.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drev. Miramare 117 (Barkovlje).

Gledališča

VERDI

Medtem ko se v gledališču Verdi nadaljujejo predstave Bugamellijeve opere «La Fontana» in Donizzettijeve opere «Le convenienze ed inconvenienze teatrali» (v petek ob 20.30 bo predstava za red C v parterju in ložah ter za red A na galerijah in balkonih) je v pripravi predzadnja predstava sezone 1970-71, ki bo obsegala Leoncavallovo opero «Pagliacci» in Manuela Falle «El amor brujo» v izvedbi španskega baleta Antonia Gadesa, ki bosta na sporedu v soboto ob 20.30 za red A v parterju in ložah ter za red B na galerijah in balkonih.

V znani Leoncavallovi operi bodo nastopili sopranistka Gianna Galli, tenorist Aldo Bottion, baritonist Aldo Protti, tenorist Ermanno Lorenzi in baritonist Gabriele Floresta. Režija Beppe de Tomasi, scene v realizaciji gledališča Verdi Luisa Spinatelli.

V baletu «El amor brujo» bo Gades sam glavni plesalec skupno s plesalko Cristin Hoyce, obenem pa bo tudi režiser in koreograf. Pevski del v baletu je zaupan mezzosopranistki Giovanni Fioroni. Scene Emanuele Luzzatti.

Tako «Pagliacci» kot «El amor brujo» bo dirigiral Ferruccio Scaglia.

Pri blagajni gledališča (tel. 23988) se danes začenja prodaja vstopnic za predstavi v petek in v soboto.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes ob 17.30 bo v Politeama Rossetti govoril Mario Soldati na srečanju, ki za razliko od drugih podobnih srečanj ni posvečeno eni sami temi. Razpravo bo vodil pisatelj odv. Manlio Cecovini in asistiral Soldatija v literarnem delu razgovora. Najavljena je tudi prisotnost Gianfranca Viatorija, direktorja revije «Turismo» in tajnika «Kuhinjske akademije».

Prihodnjo soboto ob 18. uri bo v Rossettiju govoril izraelski filozof Abraham Hescel o problemu «Kdo je človek?».

V pasaži Protti so na razpolago poleg vstopnic po 500 lir za vsako srečanje tudi posebni abonmaji po 1000 lir za vsa preostala srečanja, ki si bodo sledila do 24. aprila.

Danes ob 21. uri bo nastopil v Politeama Rossetti znani francoski pevkar Charles Aznavour. Med svojim recitalom bo izvajal pesmi v francoščini in italijanščini. Poleg Aznavourja bosta nastopila tudi Nives in Rommy, ki ju je sam odkril kot talenta.

Tudi za ta nastop veljajo za abonente na sezono Teatra Stabile znižani popusti.

Kino

Nazionale 15.00 «La figlia di Ryan», Robert Mitchum, Trevor Howard, Sarah Miles. Prepovedano mladini pod 14 letom.
Fenice 15.30 «Gli orrori del liceo femminile», Lilli Palmer, John Moulder Brown.
Eden 16.00 «Anonimo veneziano», Florinda Bolkan, Tony Musante. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14 letom.
Grattacielo 16.00 «In fondo alla piscina», Carole Baker, Michael Craig.
Excelsior 15.30 «Wyoming terra selvaggia», Vera Miles, Steve Forrest, Jack Elam.
Ritz 16.00 «Dingus quello sporco individuo», Frank Sinatra, George Kennedy. Technicolor.
Alabarda 16.30 «La mantide», Susan Stewart, Vic Laren. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.30 «Il boom», Film V. De Sica, Alberto Sordi, Maria Grazia Buccella.
Aurora 16.30 «5 bambole per la luna d'agosto», Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «La prima notte del dott. Danieli, industriale col complesso del giocattolo», Lando Buzzanca technicolor. Prepovedano mladini pod 14 letom.
Capitol 16.00 «La moglie del prete», Sofia Loren, Marcello Mastroianni. Technicolor.
Moderno 16.00 «L'uomo venuto dalla pioggia», Charles Bronson, Marlene Jobert. Technicolor.
Vittorio Veneto 15.30 «Borsalino», Jean Paul Belmondo, Alain Delon. Technicolor.
Ideale 16.00 «Tre uomini in fuga», Louis de Funes, Gerard Oury. Technicolor.
Impero 16.30 «Un caso di coscienza», Lando Buzzanca. Prepovedano mladini pod 18 letom.
Astra 16.30 «Silvia e l'amore», Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia 16.00 «Il pellegrino», «Charlot soldato a teatro», «Charlot» C. Chaplin.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - Ulica F. Filzi št. 10
tel. 38101/38045
opravlja vse bančne posle
kupuje tujo valuto

Včerajšnji odkupni devizni tečaji	
Ameriški dolar	620.—
Kanadski dolar	590.—
Brit. šterling	1475.—
Švic. frank	142.—
Franc. frank	110.—
Belg. frank	12.—
Hol. florint	172.—
Nemška marka	170.—
Avst. šiling	23.80
Dinar	37.50

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob tovarišice Ginota Pertota daruje Marta Angel Zuban 5.000 lir za Dijaško matico.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in spremili na zadnji poti našega dragega moža, brata, očeta in nonota

VINCENCA KRIŽMANČIČA (TOKNOVGA)

Posebna zahvala č. g. župniku, pevskemu zboru «Lipa», darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so počastili njegov spomin.

DRUŽINI MARC IN TOGNETTI

Bazovica, 3. marca 1971.

TRI RESOLUCIJE ZGONIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Enotna spomenica, narodne pravice in obsodba fašističnih provokacij

Predsednik vlade Colombo naj čimprej sprejme delegacijo predstavnikov slov. narodne skupnosti

Kot smo na kratko že poročali v včerajšnji številki, je zgoniški občinski svet na svoji seji v ponedeljek soglasno sprejel tri resolucije. Prva se nanaša na enotno spomenico, ki je bila poslana predsedniku vlade Colombu in ki se glasi:

«Zgoniški občinski svet izraža svoje popolno soglasje z enotno spomenico, ki je bila poslana predsedniku vlade in ki jo je podpisalo 27 predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti v imenu raznih političnih strank, kulturnih, gospodarskih in družbenih organizacij in ki vsebuje glavne osnovne zahteve in želje slovenske narodne manjšine v Italiji; zahteva, da predsednik vlade čim prej sprejme delegacijo predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, da ga bo obširno seznanila z vprašanji, ki vsebuje enotna spomenica in ki je bistvene važnosti za slovensko narodno manjšino v Italiji».

Druga resolucija, ki se tiče zakonskega osnutka Škerk - Sema se glasi:

«Pred časom je bil v obeh vejah državnega parlamenta predložen zakonski osnutek, ki se tiče določb za priznanje narodnostnih pravic italijanskih državljanov slovenskega jezika v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Zakonski osnutek je v poslanski zbornici predstavil poslanec Albin Škerk in nosi številko 2692, v senatu pa senator Paolo Sema in nosi številko 1180. Gre namreč za osnovno vprašanje demokracije in za v ustavi zajamčene pravice, ki pa doslej še ni bilo uresničeno. Dolžnost demokratične republike, ki se je porodila iz osvobodilnega boja in odporniškega gibanja je, da končno zadosti upravičenemu pričakovanju državljanov slovenske narodnostne skupnosti, ki so odločno prispevali v boju za svobodo in demokracijo. Občinski svet z zakonskim osnutkom popolnoma soglaša in ga odločno podpira. Nadalje odločno zahteva, da zakonski predlog pride čimprej na dnevni red v poslanski zbornici in v senatu italijanske republike ter da se o njem takoj razpravlja.

Tretja resolucija obsoja oživljanje fašizma in se glasi:

«Fašistični izgredi v mnogih mestih Italije, bombni atentati in provokacijske parade polvojaških desničarskih škvader, ki so se pojavile tudi v naši pokrajini, in katerih delovanje je v glavnem naperjeno proti slovenski narodnostni skupnosti v Trstu, so nov zaskrbljujoč dokaz do kod so že šli fašisti v uresničevanju svojega zločinskega načrta za prevrat demokracije. Pri tem pade na osrednjo vlado težka odgovornost, ker je te provokacije in ta zločinska dejanja pasivno prenašala in ni takoj reagirala na izzivanje in fašistično nasilje. Slovenska narodnostna skupnost v deželi Furlaniji - Julijski krajini je pretrpela strahotne krivice in neprecenljivo škodo s strani fašizma, ki jo je od samega začetka obsodil na smrt ter je s svoje strani dala od sebe najboljše sile za zmago nad fašizmom med narodnoosvobodilnim bojem in odporniškim gibanjem. Zato občinski svet najodločneje zahteva, da se takoj kaznujejo krivci ter tisti, ki jih navdihujejo, zalagajo s finančnimi sredstvi in jih kakor koli podpirajo. Zahteva takojšnjo razpustitev vseh organizacij fašističnega tipa in polvojaških fašističnih skupin. Zahteva kaznovanje vseh odgovornih za nezakonito kampanjo poveličevanja in apologije fašizma. Zahteva odpravo iz državnega aparata vseh fašističnih elementov in tistih, ki fašistom pomagajo. Zahteva najodločneje, da se začne končno v celoti in dosledno izvajati zakon proti ponovni organizaciji kakršnekoli oblike fašistične stranke. Poziva vse demokratične in napredne sile k največji enotnosti za široko ljudsko demokratično akcijo za uničenje fašističnega škvadrizma in za nadaljevanje boja za družbene reforme, za spoštovanje republiške zakonitosti in za nov razvoj demokracije v naši deželi in državi.

Prijavljena sodišču prodajalca blaga

Predvčerajšnjim je leteči oddelek kvesture prijavil sodnim organom zaradi nezakonite trgovine 21-letnega Francesca Celentana in 21-letnega Vincenza Tommasonija, oba iz Neaplja. Fanta sta ustavljala avtomobiliste in jim ponujala ceneno blago.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Kradel je v stanovanju toda le zaradi lakote...

Obsodili so ga na skoraj poldrugo leto zapora - Z ženinim imenom je podpisoval menice

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (preds. Corsi, tož. Borracetti, zapisnikarica Sabadini) se je včeraj moral zagovarjati 21-letni avstrijski državljan Peter Kohl iz kraja St. Mark pri Gradcu, ki je bil obtožen tatvine v stanovanju 64-letnega Giuliana Uhlja iz Miramarskega drevoreda št. 283 oziroma kraje usnjenega jopiča, radijskega sprejemnika, denarnice z 800 lirami ter vžigalnika.

Bilo je dne 7. februarja letos, okrog 14. ure, ko je Uhelj ob povratku domov opazil, da je bilo okno spalnice, zavarovano z železnimi drogovi, odprto, v sami sobi pa je zagledal mlajšega moškega, kako je šaril okoli nočne omarice.

Prisotnost neznanca ga je tako prestrašila, da je zakričal na pomoč, njegov klic pa je ujela žena, ki je bila prav tedaj pri sosedovih. Oba sta se nato potihoma sporazumela, da bosta obvestila o dogodku policiste ter istočasno pazila, da jima neznanec ne uide.

Kmalu nato se je pripeljala do omenjenega poslopja avtomobilska policijska izvidnica, katere agenti so takoj stopili v akcijo. Dva agenta sta se postavila tik ob oknu spalnice, podčastnik Spaccarelli in Uhelj pa sta se splazila v sobo ter onesposobila moškega.

Na včerajšnji razpravi je Avstrijec priznal obtoženo mu dejanje. Sodnikom je potožil, da je prišel v Trst z namenom, da se izseli v Avstralijo. Ker pa je že nekaj dni lačen in napol gol kolovratil po mestu, je sklenil pomagati si, čeprav na nepošten način.

Na vprašanje sodnikov, zakaj je ukradel vse omenjene predmete je odgovoril, da se je vtihotapil v stanovanje z edinim namenom, da bi dobil kaj za pod zob in v trenutku, ko so ga ustavili, je res imel v rokah košček kruha, s katerim naj bi pojedel nekaj ribic, ki jih je prej našel v kuhinji. Ker pa je menil, da mu bodo onile predmeti vendarle za kaj služili, jih je pač ukradel.

Javni tožilec dr. Borracetti je predlagal za obtoženca 2 leti zapora in 60 tisoč lir denarne kazni, uradni branilec odv. Padovani najnižjo kazen, sodniki pa so ga obsodili na 1 leto in 4 mesece zapora ter 40 tisoč lir denarne kazni.

* * *

Na zatožni klopi tržaškega sodišča (preds. Franz, tož. Mayer, zapis. Mosca) pa je sedel 36-letni Virgilio Specchia iz Ul. Sticotti 1, ki ga je kazensko sodišče na razpravi z dne 14. julija lani obsodilo zaradi ponareditve menic na 1 leto in 4 mesece zapora. Celotno kazen pa so mu v celoti odpustili.

Obtožnica, ki jo je zastopal javni tožilec, je v bistvu dolžila Specchio, da je podpisal približno 23 menic s podpisom svoje žene, 43-letne Lidije Giotta por. Specchia iz Ul. Locchi 26 ter si tako pridobil skupno nad 5 milijonov lir.

Giottojeva je vložila tožbo proti svojemu možu dne 2. decembra predlanskim, ko je izvedela za moževo goljufijo iz mesečnega seznama meničnih protestov v informacijski reviji za ekonomijo in trgovino «Il Traffico». Preiskovalnemu sodniku je v ta namen dejala, da ni nikoli dovolila možu, da bi podpisal menice z njenim imenom ter še, da je okrog septembra predlanskega leta pričela vneto prebirati revijo, ker je sumila, da jo skuša mož ogoljufati.

Specchia pa je zatrdil, da je imel resne namene izplačati nepravočasno plačano menico ter zagotovil, da jih lahko plača vse.

Na včerajšnji razpravi je javni tožilec predlagal potrditev kazni, branilec odv. De Marchi pa s priznanjem olajševalnih okolnosti bistveno znižanje kazni. Sodniki so delno sprejeli branilčev predlog in znižali Specchi prvostopno kazen na 10 mesecev in 20 dni zapora.

Neznanec oropal Turka 77.000 lir

Predvčerajšnjim, malo pred 23. uro, je 49-letni pomorščak Fernando Barsani stopal po stopnišču stavbe št. 2 v Ul. Cellini namenjen v penzion «Danubio». Iznenada se je ustavil in stekel v pritličje, od koder so prihajali v tujem jeziku klici na pomoč. Barsani je opazil za mrežo vrat tujega prestrašenega človeka, ki se je naslanjal na smetišče posode. Ta je v slabi francoščini pojasnil, da je bil žrtev mladeniča, ki mu je oropal denar. Barsani je o zadevi obvestil policijo, ki je prišla po tujca, katerega so na kvesturi identificirali za 41-letnega turškega državljana Ilerija Hasana iz Istambula.

Ileri je pojasnil, da je prišel v Trst z vlakom iz Jugoslavije. Namenjen je bil na delo v Francijo, vendar ga je pred postajo ustavil 20 do 30 let star slabo oblečen mladenič, ki ga je prijel za roko in spremil v vežo stavbe št. 2 v Ul. Cellini, kjer ga je zaprl v kletni prostor in mu še prej pobral denarnico, v kateri je imel poleg turških lir tudi nekaj mark in frankov. Vsega skupaj mu je neznanec pobral denarja v vrednosti 77.200 lir.

Policijski agenti so o zadevi sestavili zapisnik in poslali Turka, ki ni imel niti lire več, prenočit v ljudsko prenočišče v Ul. Gozzi.

PRVI PRIMER V ITALIJI

Deželni poseg za razvoj domačega socialnega turizma

Za letos na razpolago 50 milijonov lir - Delavskim družinam bodo krili do 20% stroškov za poletne počitnice

Podpredsednik deželnega sveta in odbornik za turizem Moro se je v Trstu sestal s predstavniki sindikatov, da bi z njimi vzel v pretres vprašanja, povezana z namero deželne uprave, da prevzame nase del stroškov za počitniško bivanje delavcev iz Furlanije — Julijske krajine v turističnih središčih naše dežele.

Deželna uprava je za letošnje leto namenila tej pobudi vsoto 50 milijonov lir. Iz teh sredstev bodo priznavali delavcem in njihovim svojcem denarno pomoč za delno (do največ 20 odst.) kritje stroškov za preživitev poletnega premora v enem izmed številnih turističnih središč v Furlaniji — Julijski krajini. Sestanka so se udeležili sindikalisti Calabria in Battilana za CGIL, Annis za CISL ter Marchesan, Pison in Lodolo za UIL.

Sindikalisti so povedali, da bodo poskrbeli za ustanovitev posebne konzorcija, katerega člani bodo ustanove, ki se ukvarjajo s socialnim turizmom. Organizaciji so dobili tudi že ime: imenovala se bo «Enoten odbor za počitnice in socialni turizem». Glavna naloga konzorcija oziroma odbora bo, pomagati pristojnemu deželnemu odborništvu pri izvajanju te pomembne pobude.

Odbornik Moro pa je s svoje strani napovedal, da bo stopil v stik s predstavniki zasebne in javne industrije v Furlaniji — Julijski krajini ter skušal doseči z njimi ustreznejšo porazdelitev počitnic zaposlenega delavstva med letom v daljšem časovnem obdobju. Porazdelitev je namreč potrebna za to, da se razredči pritisk turistov v posameznih središčih ob običajnih turističnih konicah (v polni sezoni) in da se torej ustrezno poveča stopnja izkoriščanja obstoječih turističnih zmogljivosti v deželi.

Pobuda deželne uprave je prvi tovrstni poseg v socialni turizem v Italiji. Zlasti gmotno manj preskrbljeni delavci in njihovi svojci bodo tako lahko začeli uživati vsaj po nekaj dni na leto v kakšnem turističnem centru v hribih ali na plaži. Hkrati s tem pa bo deželni poseg okrepil tudi turistične zmogljivosti v Furlaniji — Julijski krajini, saj bo s socialnim turizmom zagotovljena primerna zasedba tudi v morebitnih novih obratih. Pa tudi sicer bo deželni poseg sprožil vrsto drugih, spremljajočih gospodarskih pobud ter s tem pospešil ekonomsko rast dežele kot celote.

Pravljična ura

BO DANES
3. MARCA
OB 17. URI

tržaška knjigarna
TRST — Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

OB 20. OBLETNICI USTANOVITVE

Kmečko društvo v Štandrežu v preteklosti zelo delavno

Odkar ni več dohodkov od smetišča, se je pri njem marsikaj spremenilo

Prejšnji teden smo pisali o občnem zboru, ki ga je imelo Kmečko društvo v Štandrežu in o ponovni potrditvi njegovega predsednika in drugih odbornikov. Letošnji občni zbor je imel še poseben pomen, ker prav ta mesec poteka 20 let, odkar je bilo društvo ustanovljeno dne 8. februarja 1951.

Glavni pobudniki in ustanovitelji društva so bili, kakor piše domači kronist v prav tako domačem glasilu: Andrej Brajnik, Franc Lupin in Jožef Pavletič. Ti so pripravili vse potrebno za ustanovni občni zbor, ki je bil v kinodvorani Lutman, ki je takrat se obstajala na mestu poznejše trgovine. V prvi izvršni odbor so bili določeni: Andrej Brajnik, Peter Brajnik, Emil Brisko, Alojz Hoban, Karel Hoban, Franc Lupin, Mirko Pavletič, Andreja Zavadlav in Viljem Zavadlav.

Že od samega začetka je štelo društvo 68 članov in od teh jih je bilo 30 na kandidatni listi za prvi odbor, ki je štel 11 članov in v katerega so bili izvoljeni: Franc Lupin, Alojz Hoban, Peter Budal, Mirko Marvin, Cvetko Nanut, Jožef Paoletti, Franc Makuc, Jožef Devetak, Silvester Zavadlav, Karel Hoban in Emil Pavlin. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Rudi Lutman, Emil Cingerli in Cvetko Nanut. Za prvega predsednika je bil izvoljen Franc Lupin, ki je potem še dolgo let obdržal predsedniško mesto ter opravljal svojo funkcijo z vzgledno vestnostjo in nesebičnostjo.

Prav v tistih letih je bilo društvo tudi najbolj aktivno. Imeli so v zakupu letališče za košnjo in smetišče ob Soči, kjer so dobivali potrebno gnojilo. Odbor je imel tudi do 30 sej letno in vse so bile precej razgibane. S smetiščem so imeli precej dohodka, ki jim je omogočil nabavo raznih kmetijskih strojev za člane in druge domače kmete, ki so tako lahko prišli do strojne obdelave, katere si vsak posameznik ne bi mogel omisliti. S tem so prinesli viden napredek in olajšave v domače kmetijstvo.

Društvo si je tudi z uvozom kvalitetnega semena prizadevalo izboljšati kvaliteto domačega kmetijskega pridelka in med drugim so uvažali semenski krompir celo iz Holandske. Isto velja tudi za semensko pšenico, ki so jo naročali skupaj tam, kjer je bila najbolj primerna za domače razmere. Skupaj so naročali tudi umetno gnojilo in tako znatno znižali nabavno ceno. Zadnje čase so dosegli tudi dovoljenje za direkten uvoz živine rdeče pasme iz Romunije, ter s tem znatno pocenili nakup.

Pred leti, ko je šlo za obrambo zemlje v zvezi z zakonom 167, ki je grozil s široko razlastitvijo, so se štandreški kmetovalci preko svojega društva in s pomočjo svojih izvoljenih zastopnikov v občinskem svetu energično uprli in dosegli omiljenje določb tega zakona. Pravtako so se uprli ob razlaščanju pri gradnji odseka pokrajinske ceste proti Sovodnjam.

Vsako leto obhajajo tudi zahvalno nedeljo s svečanostjo v cerkvi in na trgu pred njo ter del pridelkov darujejo Dijaškemu domu in drugim zavodom. Zopet so vpeljali navado praznovanja tretjega velikonočnega praznika sv. Vanca in sodelujejo tudi pri skupnem domačem «prazniku špargljev».

V zadnjih letih so se vsekakor razmere in delovanje društva precej spremenile. Ni več tako samostojno, kot je bilo preden se je vključilo v pokrajinsko organizacijo «Coldiretti», nima več dohodkov od občinskega smetišča in tudi z nakupi strojev in semenja ter drugih potrebščin se bavi v manjši meri kot pred leti. Izpregli so nekateri starejši odborniki in razmere so se spremenile.

Stavka pristaniščnikov

V tržiškem pristanišču Portorosega so včeraj izvedli programirano protestno stavko zaradi funkcionalnih avtonomij v papirnici Timavo. Stavka je bila kompaktna. Ob tej priložnosti so ob 11. uri tudi zborovali ob udeležbi deželnega tajnika Tescarija ter delegacij iz Benetk, Ravenne in Ancone in ob udeležbi sindikalnih predstavnikov. Posebna delegacija je stopila v stik s pristaniškim poveljstvom. Krajevnim predstavništvom so pismeno obrazložili stališče in svoj položaj ter poslali tudi brzojavne proteste na ministrstvo v Rim.

DEBATA MED STRANKAMI

KD JE SPREGOVORILA: OBČINSKE KRIZE NE BO!

Nadaljevanje sodelovanja med demokristjani in socialisti - V tržiški KD prevladujejo morotejci

Včeraj smo v komentarju o krizi v vrstah levosredinske koalicije na goriški občini zapisali, da ima, po izraženih stališčih socialistov in socialdemokratov, besedo krščanska demokracija. Na drugem mestu v današnjem dnevniku pišemo o seji občinskega odbora in o napovedi župana Martine, da bodo odbiti sklep o psihologu ponovno predložili v odobritev občinskemu svetu.

Pred nami je tudi tozadevno tiskovno poročilo občinskega komiteja krščanskodemokratske stranke. Ob prisotnosti pokrajinskega tajnika dr. Ciana in načelnika svetovalske skupine prof. Pagure je tajnik občinskega komiteja Leardi poročal o celotni problematiki Zavoda Lenassi. Po obširni debati je občinski komite krščanskodemokratske stranke potrdil v občinskem odboru sprejeta stališča o vzgojnih metodah v tem zavodu; ta stališča so bila potrjena od vodstev levosredinskih strank.

Krščanski demokrati trdijo, v nasprotju s socialističnim mnenjem, da je bilo glasovanje le tehnično-upravnega značaja, ne torej političnega. Zaradi tega je dalo vodstvo KD nalog svojim zastopnikom v občinskem odboru in svetu, da skupno s sodelavci v levi sredini ponovno predložijo odbiti sklep o psihologu.

Zadeva bi morala biti s tem zaključena. Stališče odbornika Tomassicha in socialistične stranke je bilo torej kronano z uspehom. Vendarle bo prišlo, tako smo prepričani, pred povratkom socialističnega odbornika v odbor, do političnega razčiščenja med KD in PSI.

V krščanskodemokratski stranki je v teh dneh zelo živahno. Na številnih sestankih voditelji seznanjajo člane z zadnjimi političnimi dogodki v državi, zlasti v zvezi s številnimi atentati in napadi z desnice.

V prihodnjih dneh bodo imeli demokrščanski župani strokovni sestanek na katerem bodo preučili vprašanje občinskih davkov. Davčni problem je zelo pereč, kajti v nekaterih občinah je prišlo v zadnjem času do precej kritiziranih primerov obdavčevanja.

V KD imajo v nekaterih sekcijah na dnevnem redu volitve novih vodstev. Pred približno mesecem dni so levičarji izgubili večino v goriškem mestnem komiteju. Tu so močno prevladovali morotejci. Sedaj so na vrsti podobne notranje volitve v tržiških sekcijah. V sekciji Aris so se morotejci predstavili z dvema listama in tako dobili vseh devet sedežev komiteja sekcije. Levičarji so ostali v manjšini in sploh ne bodo zastopani v tem odboru. Vsi izgledi kažejo, da bodo morotejci ponovili sedaj v Tržiču goriški uspeh.

Natečaj za dva tehnična delavca v bolnišnici

Uprava splošne bolnišnice v Gorici razpisuje natečaj za službo za dva tehnična delavca, s specializacijo v elektriki, po možnosti z obvladanjem varilne tehnike in dela s stavbnim železom. V poštev pridejo absolventi strokovnih tečajev v starosti do 35 let. Prošnje na kolkovanem papirju je treba vložiti do 30. marca. Vsa podrobnejša pojasnila pri upravi splošne bolnišnice v Gorici, Ul. Vittorio Veneto.

Natečaj za službo policijskih uradnikov

Z goriške prefekture sporočajo, da je razpisan natečaj za 66 službenih mest uradnikov pri policiji z akademsko izobrazbo. Prošnje s potrebnimi dokumenti je treba predložiti na naslov: Ministero degli Interni — Direzione Generale PS — Divisione personale — v roku do 22. marca 1971.

Vsa podrobnejša pojasnila dobijo prizadeti na goriški prefekturi.

Izlet na mladinski seminar v Trstu

Kot je znano, bo dne 7. marca od 9. do 18. ure mladinski seminar v Dijaškem domu v Trstu.

Goriškim mladincem, ki bi se želeli udeležiti poverno, da bo v nedeljo vozil iz Gorice poseben avtobus ter bo tudi drugače poskrbljeno za udeležence. Vse podrobnosti pri vpisu na SPZ v Gorici, Ul. Malta 2/I., tel. 24-95, kjer se je treba prijaviti najkasneje jutri, 4. marca.

IZJAVA GORIŠKEGA ŽUPANA

Spor okrog zavoda Lenassi je tehnično-upravnega značaja

S primernimi tehničnimi popravki bodo uredili tudi to zadevo

S krizo levega centra v občinski upravi okrog problema Zavoda Lenassi in izvajanjem njegovega novega statuta se je na svoji zadnji seji v ponedeljek ubadal tudi goriški občinski odbor. Kot je znano, gre za imenovanje psihologinje za službo v zavodu in zadeven sklep je odobril občinski odbor, ko pa bi ga moral potrditi tudi občinski svet, je bil predlog po krivdi nekaterih prostih strelcev zavrnjen. Socialisti so dali nalog svojemu odborniku Tomassichu naj se več ne udeležuje odborovih sej, dokler ta zadeva ne bo do kraja razčiščena.

Župan Martina je na odborovi seji ugotovil, da gre pri tem predvsem za tehnično - upravne ocene in da pri vsej zadevi ni političnega ozadja; to je tudi stališče občinskega sveta nasproti težnji občinskega, odbora da se čimprej izvede novi statut tega zavoda. Zato je župan napovedal, da bodo z ustreznimi spremembami upravnega značaja ta odborov sklep ponovno predložili. Ker pa na ponedeljkovi seji ni bil prisoten prizadeti odbornik so sklenili, da bodo nadaljevali razpravo o tem argumentu na prihodnji seji občinskega odbora, ko bodo določili tudi datum in dnevni red prihodnje seje občinskega sveta.

Na seji so odobrili na predlog odbornika Paulina več ukrepov v korist občinskih uslužbencev in druge upravne sklepe. Odbornik Fanfini bo odšel v Sirmione, kjer bodo proučevali električne računalnike za potrebe občinske uprave. Odbornik Rovis se bo udeležil v Sorrentu zborovanja Občinskih podjetij, odbornik Ciuffarin pa je poročal o spremembah v davčnih prijavah skupine davkoplačevalcev v zvezi s povečanjem stavbne vrednosti nekaterih zemljišč.

Po odobritvi nekaterih finančnih sklepov in izdatkov so pregledali še potek del pri urejanju cest na področju Rdeče hiše in proučili nekatere sindikalne probleme občinskih uslužbencev.

Likvidacija tovarne ASGEN

Ministrstvo za državne udeležbe je te dni odgovorilo na interpelacijo sen. Albarella o gospodarski strukturi podjetja ASGEN v Tržiču.

V odgovoru je rečeno, da je del delnic ameriške družbe GE.CO v tem podjetju prevzela ustanova IRI ki je tako dvignila svoj delež od 50 na 80 od sto, preostalih 20 od sto bodo razdelili med Fiat (10) in GE.CO (10), ki bo imela znaten delež pri tehničnem vodstvu tudi izven te tovarne. Odgovor se zaključuje s sporočilom, da so začeli s postopnim likvidiranjem te tovarne.

Zaradi stavke zaprt urad obrtniške blagajne

Zaradi stavke bolniških blagajn, ki so jo proglasili sindikati, da bi dosegli posnešeno reorganizacijo poldržavnih uslužbencev v zvezi s sanitarno reformo, bodo ostali uradi bolniške blagajne obrtnikov zaprti dne 3., 4. in 5. marca.

Olajšave za taksiste pri Rdeči hiši

Goriški taksisti so se pritoževali zaradi velike izgube časa pri prevozu potnikov čez mejo pri Rdeči hiši, ko so morali ob času navala čakati po uro ali več v dolgi koloni vozil, da so prišli na vrsto. Da bi odpravilo to nevšečno izgubo časa, je poveljstvo obmejne policije s 1. marcem odredilo, da gredo tudi taksisti lahko v tretjo vrsto vozil, ki je bila doslej namenjena samo za avtobusni promet in bodo s tem pridobili na času.

Most čez Lokavec bi radi podrli

Včeraj je bil občni zbor konzorcija za izboljšanje področja Moščenic. Odobrili so proračun za 1971 ter med drugim sklenili, da si bodo prizadevali dobiti potrebna sredstva, da bi podrli ostanke starega mostu čez Lokavec, ki je bil porušen ob koncu zadnje vojne in sedaj ovira odtok vode. Za izvedbo tega dela bi potrebovali 30 milijonov lir, za kar bodo zaprosili krajevne in deželne organe za primeren prispevek.

Zatiranje koruznih zajedavcev

Goriško županstvo je izdalo odlok o ukrepih proti koruznemu metulju in drugim škodljivim zajedavcem. Lastniki ali obdelovalci koruznih polj, ki imajo koruzna stebla, morajo do 15. aprila uničiti ali uporabiti kot steljo, oziroma kot krmo vsa koruzna stebla o katerih so ugotovili, da so okužena s takimi škodljivci, da se tako iste uniči. Pri tem je treba postopati kot običajno druga leta. Kdor v določenem roku ne bo izvedel tega dela, bo moral plačati predpisano kazen.

Sam je padel, da bi ne podrl kolesarke

Včeraj ob 12.30 so pripeljali v goriško splošno bolnišnico 52-letnega delavca Luigija Bressana iz Ločnika, Ul. Fonda 16, ki so mu zdravniki ugotovili zlom kosti na nogi ter so ga pridržali za 35 dni na zdravljenju.

Bressan se je malo prej peljal z mopedom iz Gorice proti domu. Onstran Soče pa je moral naglo pritisniti na zavore, da bi ne trčil v kolesarko, ki je vozila pred njim v isti smeri. Pri tem pa je sam padel z navedenimi posledicami.

DEŽURNI LEKARNI V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna D'Udine, P. S. Francesco 5, tel. 2124

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči v Tržiču dežurna lekarna «Centrale» Fritz in Ennerl, Trg republike št. 26 — tel 72341.

POLOŽAJ V SOVODENJSKI TEKSTILNI TOVARNI

Danes v Gorici sestanek delodajalci – sindikalisti

V ponedeljek zvečer so delavci tovarno zasedli - Izvolili so 18 delegatov po oddelkih - Zaskrbljenost zaradi odpustov

Danes zjutraj ob 9. uri bo na sedežu zveze industrijcev sestanek med ravnateljstvom sovodenjske tekstilne tovarne in sindikalnimi zastopniki. Razpravljali bodo o 60 napovedanih odpustih.

Tovarno so delavke in delavci zasedli v ponedeljek proti večeru, potem ko so v njej stavkali od desete ure zjutraj. Ko je ravnateljstvo izvedelo za zasedbo je tovarno zapustilo.

Včeraj je bila tovarna ves dan zasedena. Delavstvo z nestrpnostjo pričakuje današnje odločitve.

V ponedeljek so se v tovarni v popolnem redu vršile volitve delegatov po oddelkih. Izvolili so 18 delavk in delavcev, ne da bi se ozirali na sindikalno pripadnost kandidatov.

Pismo uredništvu

Še vedno prepoved slovenščine?

Gospod urednik!

Preteklo soboto zvečer sem bila priča na mejnem prehodu pri Rdeči hiši prizoru, ki se zdi nemogoč po tolikih letih odprte meje in dobrih sosedskih odnosov na našem področju. Kaj se je zgodilo?

Družba avtomobilskih izletnikov se je ustavila na prehodu pri Rdeči hiši zaradi pregleda dokumentov. Na jugoslovanski strani je šlo vse v redu, službujoči organi so bili prijazni in vljudni z nami. Ko smo prišli na italijansko stran, je bila naša družba, sami Slovenci, zapletena v živahen razgovor med seboj in seveda v slovenščini. Tedaj se nam je približal neki policist in se vtaknil v naše razgovore. Hotel je vedeti, v katerem jeziku se razgovarjamo. Ko smo mu povedali da smo Slovenci in da se pogovarjamo med seboj v svojem jeziku, ker je to naša pravica in naša dolžnost, se je razhudil češ «Tukaj smo v Italiji in je treba govoriti po italijansko».

Policaju smo seveda povedali, da so minili časi fašizma, ko je veljal ukaz «Qui si parla solo italiano» in odšli naprej.

Sledi podpis.

P. s. Na srečo so taki primeri sedaj zelo redki, zlasti pri poslovanju na meji. Vsekakor pa bi bilo prav, da bi poveljstvo obmejnih straž vse nove policiste in funkcionarje, ki pridejo od drugod v naše kraje primerno poučilo o njihovih dolžnostih in nalogah, da bi ne prišlo do takih nesporazumov, ki nikakor ne koristijo niti dobremu sosedstvu, niti ne nadaljnjemu razvoju mednarodnega turizma.

Podaljšan rok za prijavo pšenice

Pokrajinski inšpektorat za prehrano sporoča, da je bil rok za prijavo posevkov trde pšenice za leto 1970-71 podaljšan do 31. marca 1971. Odlok bo te dni objavljen v uradnem listu.

Požari na gmajni na Krasu

V zadnjih 30 urah so imeli na Krasu okrog Doberdoba kar tri primere požarov na gmajni. Najprej so poklicali gasilce iz Gorice in Tržiča predsinočnjim ob 21. uri in gasilcem so pomagali tudi domačini in pa vojaki iz Gradiške, saj je ogenj zajel kakih 5 hektarov površine. Gasilci so se trudili do dveh po polnoči preden so odstranili nevarnost nadaljnje škode. Ker pa je gorela le suha trava in grmičevje, škoda ni bila velika in jo cenijo za okrog 40.000 lir.

Včeraj ob 14. uri so morali gasilci na gmajni ob pokrajinski cesti za Doberdob, kjer je ogenj zajel kakih 4.000 kv. m površine in dobro uro pozneje še nad Vermeglianom, kjer je bil obseg ognja in povzročena škoda približno enaka. Te požare sta omogočila suho vreme in veter, ki je pihal preko gmajne.

Z balkona je padel

Včeraj okrog 14. ure je 63-letni Giuseppe Bresciani iz Podgore, Ul. S. Giusto 21, delal na balkonu nove hiše, ki si jo gradi v Ul. Campagna bassa. Pri tem pa je padel z višine dva in pol metra ter se poškodoval. Odpeljali so ga v goriško bolnišnico, kjer so mu ugotovili nalom leve noge in rano nad desnim očesom. Pridržali so ga za 10 dni na zdravljenju.

NEKAJ VESTI IZ PODGORE

Koliko bo treba še čakati na most pri Stražicah?

Smeti vsepovsod - smetarjev pa nikjer

Val mraza, ki je prišel te dni iz severne Evrope ni prizanesel niti Gorici, ki je ta teden pozabil na svoj privilegij zgodnje pomladi in že preteklo nedeljo je toplomer na Solkanskem polju zdrknil do 10 stopinj pod ničlo in se je tudi naslednje dni vrtel tam okrog. Čez dan imamo sicer sonce, ki pa nima dovolj moči, da bi v večji meri vplivalo na temperaturo.

Zato so tudi dela na mostičku med Stražicami in Podgoro v teh mesecih prekinili in jih bodo nadaljevali v toplejših pomladnih mesecih. Utrditi bodo morali še zadnja dva nosilca in potem bo menda delo v glavnem zaključeno, vsaj kar se tiče spodnjega dela. Kdaj se bo to zgodilo? Napovedi so zelo negotove, saj so lani napovedovali da bodo vsa dela zaključena še tekom septembra. Očividno pa so pozabili povedati katerega leta. Podgorci pričakujejo, da bo vsaj letošnji september tisti, ki bo prišel za to v poštev.

Drugi problem Podgore je snaga po vasi, ki je vse prej kot zadovoljiva. Kdor gre po Ul. Monte Calvario v smeri proti šoli, bo moral mimo raznih najlonskih vreč in vrečic, ki jih nekatere zlasti priseljene gospodinje tam odlagajo, ker ni urejenih in določenih odlagališč za smeti in še manj pa je poskrbljeno za njihov odvoz. O tem problemu se je že večkrat govorilo tudi v občinskem svetu, ostalo pa je v glavnem pri besedah in obljubah. Zlasti je tako odlaganje smeti na neprimernih mestih v opreki z zdravstvenimi predpisi blizu šole, kjer se igrajo ob lepem vremenu otroci med odmorom in kjer poleg drugega že nekaj mesecev rjavi in propada stroj, ki so ga rabili ko so urejevali Ul. Attimis in druge na tem področju. Prav bi bilo, da bi si kdo od občinskega ekonomata ogledal tudi te reči in da bi občinska uprava tudi tukaj bolje poskrbela za red in snago.

Kino

VERDI: 17.00 «Il rivoluzionario», J. Voight in J. Salt. Italijanski barvni film.

CORSO: 17.00 «L'invitata», J. Skinkus in M. Piccoli. Italijansko-francoska barvna koprodukcija.

MODERNISSIMO: 17.30—22.00 «Poveri, belli e innamorati», A. Simon in G. Carrol; italijanski film.

VITTORIA: 17.15 «Pagine proibite dalla vita di una fotomodella», L. Modugno in D. Ollier. Italfranc. film; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE: 17.00—21.30 «Thé Eddie Chapman Story — Agli ordini del führer». Ch. Plummer, Romy Schneider. Kinemaskop v barvah.

Tržič

EXCELSIOR: 16.00: «Adulterio all'italiana». Catherine Spaak in Nino Manfredi. Barvni film.

PRINCIPE: 17.30 «La tortura delle vergini». Kinemaskopski film v barvah.

AZZURRO: 21.00 «Morte accidentale di un anarchico». Gledališče «La Comune» iz Milana z Dariom Fò.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Bedford streja brez opomina», ameriški barvni film — ob 18. in 20.

KANAL: Prosto.

SVOBODA (Šempeter): «Zdravnik iz Saint Paolia», zapadnonemški barvni film — ob 18. in 20.

DESKLE: «Rio Bravo», ameriški barvni film — ob 17. in 19.30.

ŠEMPAS: «V času charlestona», italijanski barvni film — ob 20.

RENCE: Prosto.

PRVAČINA: «Odpadnikova ljubica», italijanski barvni film — ob 19.30.

POJAV, KI ZAVZEMA VEDNO ŠIRŠI OBSEG

Švedski mladeniči nočejo nositi vojaške uniforme

Protislovne izjave švedskega obrambnega ministra

Pred dnevi smo pisali, kako se v obrambnem ministrstvu v Bonnu prišli v škripce, ker je v Zahodni Nemčiji vedno več mladih ljudi, ki so proti orožju, proti militarizmu in ki kažejo ta svoj odpor s tem, da ne marajo k vojakom, da ne marajo prijeti za orožje. Tedaj smo tudi zapisali, da so v Zahodni Nemčiji popustili takšnim vojaškim obveznikom tako, da jim dovolijo imeti dolge lase, da po vojašnicah ustanavljajo jazzovske orkestre, da prirejajo v vojašnicah zabave itd., samo da bi pritegnili mlade ljudi v vojsko. V manjšem obsegu, toda s podobnimi problemi smo imeli že tudi pri nas opravka. Sedaj pa prihaja podobna «alarmantna» vest iz Švedske. Na Švedskem nastaja «preplah», ker da ostaja vojska brez — vojakov. Saj ne gre za kak splošen preplah, le bolj militaristično nastrojeni ljudje tožijo nad mladino, ki noče v uniformo. Letos bo najmanj tisoč mladih Švedov raje šlo v zapor, kot da bi oblekli vojaško uniformo, kot da bi prijeli za orožje. Švedska ni velika država, kljub temu tisoč ljudi še ni kdove kolikšen «osip» v vojski. Toda teh tisoč mladeničev je petkrat več kot jih je bilo vojaških oporečnikov pred nedavnim. Število mladih ljudi, ki odklanjajo uniformo, naglo narašča. In kar je še najhuje, seveda po mnenju določenih vojaških krogov, je to, da so si ti protivojaško nastrojeni mladeniči ustanovili tudi svoje gibanje.

Zaradi tega so zaskrbljeni švedski vojaški voditelji, švedska vlada, pa tudi opozicija. Obrambni minister S. Anderson pa je že popustil tem «pacifistom», ki bodo mogli v bodoče služiti vojsko brez orožja. Praktično bodo mogli švedski mladeniči služiti v posebnih enotah, ki bodo zaposlene pri odstranjevanju posledic elementarnih nesreč.

To popuščanje je veliko in kaže, da švedska armada ne namerava iti dlje. Obrambni minister Anderson je to odločno poudaril, hkrati pa je tudi rekel, da je vendarle premalo jasno, zakaj bi morala nevtralna Švedska imeti svojo vojsko. Z drugimi besedami: Anderson ne misli popuščati mladini, hkrati pa indirektno pravi, da bi jih Švedska kot vojake ne potrebovala.

Na drugi strani pa državna uprava razmišlja o tem, da bi odprla posebne nove zapore, ki bi mogli sprejeti vse mladeniče, ki se protivijo nošnji orožja in ki so si sami nadeli ime «pacifisti — uporniki».

In ti «pacifisti — uporniki» niso več osamljeni. Stihijski primeri odklanjanja uniforme so prerasli v organizirano gibanje tistih, ki ne marajo obleči uniforme. Gibanje je razčlenjeno v kakih 70 krajevnih organizacij in ne gre več za kak primer verskega značaja, s kakršnim smo imeli opravka drugod, na primer z adventisti. Gre za pravo organizacijo mladih ljudi, ki ima dokaj točno izoblikovano, rekli bi že dokaj jasno obeležje. VCO je politična organizacija, ki proglaša za svoj smoter «spremenitev obstoječe družbe, ukinitev sedanje obrambe in uvedbo ljudskega odpora na načelu nenasilja».

«Nadaljevali bomo z napori, da bi dobili čimveč opore pri prebivalstvu v borbi za skupne smotre. Najprej moramo ustvariti družbo, v kateri bo človeku dovoljeno, da izrazi to, kar dejansko misli» — je izjavil eden od voditeljev gibanja, ki je očitno v ostrem nasprotju s surovo realnostjo današnjega sveta. Neki drug voditelj istega gibanja pa je k temu dodal: «Borimo se za socialistično družbo, vendar se borimo brez nasilja.»

Agitatorji tega gibanja pravijo, da če jim bo uspelo «spremeniti družbo», se bo prebivalstvo na povsem drugačen način postavilo po robu napadalnosti, pa naj bo to na Švedskem ali kjerkoli drugje. Metoda borbe bodo stavke, popoln bojkot napadalca, skratka totalna blokada. «Nihče ne bo sodeloval s sovražnikom. Prepričani smo, da

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sv. Križ pri Trstu (Foto: M. Magajna)

V SOBOTO SMO PRISOSTVOVALI DVEMA KRSTNIMA PREDSTAVAMA

Ob Bugamellijevi «La Fontana» še Donizettijeve «Convenienze»

Za Bugamellijevo delo je libreto napisal Mario Nordio

Tudi v letošnji sezoni, kot je skoraj že sploh tradicija, je vodstvo gledališča Verdi pripravilo za tržaško občinstvo krstno predstavo opernega dela. Letos pa je bil tak «krstni» večer, katerega prva predstava je bila v soboto v Verdijevem gledališču, še posebno zanimiv. Na sporedu sta bili namreč kar dve krstni uprizoritvi, kajti čeprav je bila Donizzettijeva opera «Le convenienze e inconvenienze teatrali» že uprizorjena v Trstu, se je to zgodilo v letu 1833, in smemo torej sobotno uprizoritev popolnoma upravičeno smatrati za novost za Trst. A večje zanimanje kot za Donizzettijevo opero je nedvomno vladalo za predstavo enodejanke «La fontana», katere skladatelj je znani tržaški glasbenik Mario Bugamelli, libretist pa prav tako znani tržaški publicist, kritik in književnik Mario Nordio.

Če pri tem upoštevamo, da je bila tudi pevska zasedba zaupana domačim pevcem, je tako pričakovanje popolnoma razumljivo. V gledališkem listu nam sam Mario Bugamelli predstavi svojo zadnjo stvaritev «La fontana» in nam pri tem tudi pove, kako je sploh do te opere prišlo. Po uspešnih uprizoritvah njegove opere «Ena nedelja» si je skladatelj zaželel napisati delo, v katerem bi glavno vlogo mogel posvetiti zborovski sestavi, ker ga je od vedno najbolj navduševala koralna glasba; seveda je bilo pri tem najbolj važno dobiti ustrezajoči tekst in, kar je še bolj važno, libretista, ki bi napisal zadovoljiv in njegovemu glasbenemu izražanju ustrezen libreto.

Po zaslugi prijateljskih nasvetov je do teksta kaj kmalu prišel. Novela Dina Buzzatija «Non aspettavano altro» (Niso pričakovali drugega) je vzbudila njegovo zanimanje in glasbeno fantazijo, ker je v tej noveli Buzzati zelo originalno podal nepričakovan izbruh povsem nerazumljive krutosti prebivalcev imaginarnega mesteca, ki je bila na videz povsem normalno sproščena in umirjena, a je bilo dovolj, da sta v njihovo mestece prišla dva «tujca» — dva mladoporočenca na poročnem potovanju — in skalila njihov «mir» s popraševanjem po sobi, kjer bi lahko prenočila in počakala tako prihodnji vlak, ali pa vsaj kopalnico, kjer bi si lahko malo opomogla od moreče poletne toplote. Popolnoma banalen vzrok, ki pa je bil kot iskra, ki je dala duška skoraj podzavestni napetosti množice, ki odklanja vse, kar lahko zmoti njeno vsakdanje in enolično življenje, a ki je pravzaprav reakcija proti tistemu enoličnemu življenju, ki ji ga je edino nudila usoda.

Skladatelj Bugamelli je že ob prebiranju novele imel jasno začrtano vlogo, ki bi jo lahko napisal za nosilca glavne vloge — zbor, ki naj bi kar najbolj koralno ustvaril preteča množico. Večjih težav ni imel z izbiro libretista, saj je Mario Nordio z veseljem sprejel predlog, da bi napisal libreto in tudi Dino Buzzati je dal svoje privoljenje. Delo je bilo tako kaj kmalu napisano in sam Mario Bugamelli izraža svoje zadovoljstvo, da je spioh vsa odrska postavitev v rokah tržaških glasbenikov in predvsem pa, da bo zborovsko vlogo odpel odlični zbor gledališča Verdi. Kot solisti so v operi nastopili sopranistka Gianna Jenco (Anna), mlada pevka, ki razpolaga z dobro izšolanim glasom, o kateri pa še ne moremo izreči podrobnejše ocene, ker je njena vloga, kot sploh ostale vloge, manjšega obsega. Njej enakovreden je bil tenorist Gino Taddei (Antonio), nastopili pa so še Enzo Viaro, Bruna Ronchini, Laura Cavalieri, Vito Susca, Sergio Pieri.

Zelo dober pa je bil nastop zbora, ki je pod vodstvom Gaetana Riccitellija nelahko partituro kar solidno podal in sploh moramo podčrtati, da so prav zborovski koralni odlomki v celotni enodejanki najbolj uspeli in zanimivi in res izstopajo od ostalih nekako melodičnih odlomkov. Prav tako so dokaj zanimivi krajši simfonični odlomki med eno in drugo sliko. Manj je zadovoljiva režija Francesca Macedonia, ki bi lahko bila, kljub temu, da se dejanje odvija v nekakšnem irealnem ozračju, nekoliko bolj razgibana. Solidno je celotno predstavo dirigiral Aldo Faldi. Sobotna uprizoritev, ki ni bila deležna sicer zelo številnega obiska, je bila zelo prisrčno sprejeta ter so vsi nastopajoči in seveda prisotni skladatelj Mario Bugamelli bili nagrajeni z dolgotrajnim ploskanjem.

Z enakim navdušenjem je bila sprejeta tudi druga opera, ki je bila na sporedu, dvodejanka «Le convenienze e inconvenienze teatrali» G. Donizzettija, v kateri se skladatelj s prefinjenim čutom za humoristično-resnobno podajanje ponorčuje nad številnimi «neumetni škimi» izpadi pevcev in predvsem pevk «primadon» 17. in 18. stoletja, ki jim je bila operna predstava kateregakoli dela le povod za pretirano razkazovanje svojih virtuozističnih zmogljivosti ter svojih muhastih zahtev.

Z velikim posluhom za pravo mero satirizacije in sploh s popolnoma umetniških glasbenim izrazom je Donizzettiju uspelo ustvariti res prijetno komično opero, ki čeprav ne dosega njegovih ostalih stvaritev, je vendar za vse nastopajoče kar zahtevno odrsko delo ter predvsem glasovno zahteva do kraja izvežbane pevce.

Na sobotni predstavi, ki je bila povzeta po odrski postavitvi v beneškem gledališču La Fenice, od koder je prišel tudi baletni ansambel, so nastopili Daniela Mazzucato Meneghini, Giorgio Zancanaro, Anselmo Colzani, Marisa Salimbeni, Aracelly Haengel, Sergio Tedesco, Alessandro Maddalena, Ledo Freschi, Gianluigi Colmagro in Giovanni Antonini.

Za res zabavno koreografijo je poskrbela Suse Preisser, scene in kostumi pa so bili delo Ite Maximovne; dovolj razgibana je bila režija Helmuta Kautnerja; celotno predstavo pa je uspešno vodil dirigent Jesus Lopez Cobos, ki je tudi v najtežjih ritmičnih odlomkih popolnoma obvladal tako odlične tržaške komponente orkestra kot soliste.

— dn —

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Eredità je razstavljal v Občinski

Občinska galerija je bila tokrat na razpolago Emidiju Eredità za novo razstavo njegovih dokaj nenavadnih del, katerih eno visi, kot četrto nagrajeno, na sedanji zimski razstavi ENDAS. Eredità, ki je izšel iz zelo razgibanega in barvno bogatega abstraktnega slikanja, danes pravzaprav ne slika, marveč gradi svoja dela z izrezovanjem strogo geometričnih, večinoma pravokotnih oblik, narisanih na plošče različnih debelin. Te nato pritrdi drugo na drugo in tako sestavlja arhitektonsko občutene in zelo dobro uravnovešene kompozicije. Končni dosežek je nekak nizek relief, ki je temu tembolj podoben, ker so dela belo pobeljena z dodatnimi svetlo plavkastimi sivinami, kar jim daje še bolj nadvižen videz. Ko ponekod vključi še po kako kovinsko mrežico, se nam dozdevajo ta dela kakor prikazi sodobnih procesij in podobno.

Šele skupen naslov «Nova periferija», ki jim je dal Eredità, nam omogoča bolje spoznati njih izvor in ustvarjalčev odnos do teh asketsko čistih slik-reliefov. V njih se namreč odraža resnični dojem okolja, v katerem slikar deluje v vsakdanjosti življenjskega poklica. Poslednji je tesno povezan z nastajanjem razsežnih stanovanjskih čebelnjakov na obrobju našega mesta, kjer skrajno racionalna uporaba gradiva vodi v hladno enoličnost stavb.

Je pa Eredità v tem svojem načinu našel umerjeno posrečeno vzporedno pot napredno prevratnim strujam, ki so izšle iz bojevitosti početnega konstruktivizma in dadaizma. Razstavo primerno dopolnjujejo mnoge risbe v črno beli izvedbi enake vsebine, kjer pa uporaba črnin ustvarja ponekod varljivo pristno globino prostora.

MILKO BAMBIČ

PARIŠKI DNEVNIK PIŠE

Ameriški vojak in Vietnam

Problem upiranja mladega človeka vojski je problem, ki se z njim ubadajo tudi v ZDA. To je več kot razumljivo, saj je marsikateri ameriški mladenič pred zelo hudo izbiro: ali v zapor ali v Vietnam. In če je res, da ameriško vojsko v Vietnamu sestavljajo v pretežni večini prostovoljci, je tudi res, da je v ZDA vedno več mladih ljudi, ki jim je vojne dovolj in preveč. Ko je pisal o upadanju morale v ameriški vojski v Južnem Vietnamu, je washingtonski dopisnik pariškega lista «France Soire» pred nedavnim zapisal tudi naslednje:

«Strup, ki teče po žilah ameriške armade, se kliče Vietnam. Ameriškim g-menom (vojakom) je vsega dovolj. V bistvu om vedo, kako se je treba boriti. Ker pa je za ZDA vietnamska vojna ze zdavnaj izgubljena in se tega ameriški mladeniči zavedajo, ne marajo sodelovati v operacijah, kjer bi mogli pasti. Že v več primerih so tudi cele enote odklonile pokornost. Mladi podčastniki in častniki prevzemajo nase odgovornost, da odpovedo pokornost višjim častnikom, če se jim zdi, da bi mogla določena vojaška operacija biti preveč nevarna.

Doslej so zabeležili že veliko primerov, da se je patrulja ustavila na robu džungle, da bi se s tem izognila «stiku» s sovražnikom, in je ure in ure mirno stala skrita v grmovju in čakala, da so ponjo prišli helikopterji. Tudi najbolj dinamični častniki se ne upajo več zapovedati kake akcije, za katero se že vnaprej ve, da bo «vroča». Kaže pa, da je danes postalo nemogoče vojakom sploh ukazovati.

Drugače pa je — igra surova. Obstaja v tem da se preveč podjetnim častnikom in podčastnikom, ki hočejo vsiliti strogo disciplino, požene strah v kosti. Kako?

V oktobru leta 1969 je bil poročnik, ki je s preveliko vnemo podil vietkonške borce — umorjen, trije drugi podobni častniki pa so bili ranjeni. Med nje je padla granata, ki je eksplodirala v rovu, priletela je iz njihove srede. Toda pred «nesreča» so bili častniki obveščeni, celo opozorjeni. Praktično so jim tudi pokazali, kaj z njimi nameravajo.

To je že klasična metoda in v pretežni večini primerov uspe. Opozorjeni častniki vedo, kaj jih čaka, če bi vztrajali pri svojih akcijah.

Obstajajo pa tudi druge metode: dogaja se, da kak oficir pade v praski «po nesrečnem naključju» ali pa jih «nespretni» šofer tovornjaka pregazi, ko manevrora s svojim vozilom.

Kakor kaže neki nedavni primer v nekem taborišču ameriške vojske v Južnem Vietnamu pa je stanje vedno bolj resno: vojaki so tu s ploskanjem sprejeli vest, da sta padla dva njihova častnika.

OB NEDAVNIH POTRESIH PO VSEM SVETU

Moderna znanost o potresih se pričenja z Mohorovičićem

Potresov ni mogoče predvidevati - Na Tržaškem lahko nastane uničujoč potres vsakih 1000 let

Ko smo v prejšnjem članku govorili o potresih in o razlagah, ki so jih zanje imeli, preden je nastala znanost, ki jo imenujemo seizmologija, smo dejali, da imenujejo za očeta te znanosti Hrvata Mohorovičića. Ta je, kot smo že dejali, opazoval leta 1909 potres v dolini Kolpe in ga skušal znanstveno razložiti.

Mohorovičić je po prejšnjih hipotezah postavil teorijo, ki je postala odskočna deska za vse nadaljnje razlaganje seizmičnih tresljajev. Z genialno interpretacijo seizmogramov je namreč neoporečno dokazal, da Zemlja ni homogeno telo, da ni torej njena sestava v vseh točkah enaka. To pomeni, da ima naš planet v svoji notranjosti drugačne fizikalne lastnosti kot na površju. Ta dokaz je važen, kolikor je nato služil za nadaljnje znanstvene razlage potresov. Zelo važno je namreč, da natančno poznamo, kako je Zemlja zgrajena, če hočemo zanesljivo razumeti, kakšne sile se v njej razvijajo in kakšne pojave povzroča sproščenje teh sil. Toda Mohorovičić še ni mogel dati razlage o nastanku in poteku samih potresov.

Vedeti moramo, da niso vsi potresi enaki, oziroma, da nimajo vsi potresi enakih vzrokov. V glavnem znanstveniki razlikujejo potrese po njihovi lokaciji in moči. Po kraju nastanka poznamo sledeče potrese: vulkanske, tektonske in plutonske ali globoke. Kot že samo ime pove, so vulkanski potresi vezani na delovanje vulkanov. Tektonski potresi so povezani s pojavi, ki spremljajo nastajanje gorovij. Njihov epicenter, t.j. žarišče, je vedno nad plastjo Moho v zemeljski skorji, ki je v primerjavi z ostalimi plastmi zelo tanka. Plast Moho je plast, ki jo tako imenujejo po hrvaškem znanstveniku, o katerem smo prej govorili. Preden nadaljujemo, pa si moramo biti vsaj približno na jasnem, kaj je Moho. Pri seizmičnih valovanjih so ugotovili, da se do določene globine razširjajo z določeno hitrostjo, od neke točke dalje pa se hitrost spremeni in nenadoma naraste. Vse točke, v katerih se hitrost valovanja nenadoma spremeni, t.j. poveča, imenujejo s skupnim imenom Moho ali Mohole, skrajšano po imenu Mohorovičić. Če pa ima valovanje v zemeljski skorji neko določeno hitrost in se ta hitrost nato nenadoma poveča, pomeni, da ima zemeljska masa pod skorjo drugačne fizikalne lastnosti.

Plutonski potresi, ki jih imenujejo tudi globoke, pa imajo epicenter pod plastjo Moho. Na zemeljski površini imajo vsi potresi lahko enake posledice, ne glede na njihov izvor.

Najnovejše teorije so začele proučevati nekakšno periodičnost, ki so jo ugotovili pri pojavljanju potresov. Prav zaradi te periodičnosti so začeli strokovnjaki iskati dokaz za domnevo, da naj bi bili potresi odvisni od kakega zemeljskega gibanja. Pri Zemlji poznamo dve glavni gibanji: rotacijo in revolucijo, to je gibanje okoli osi in gibanje okoli Sonca. Poleg teh dveh pa so odkrili tudi nekatera druga, bolj zapletena gibanja. Prav ta naj bi morda v določenih razmerah lahko omajala ravnotežje sil v notranjosti skorje in povzročala periodične tresljaje. Drugi znanstveniki pa trdijo, da je vzrok potresov lahko tudi astronomskega značaja. Tako pravi na primer astronom William Kaufma, da je bila Zemlja v času potresa v Los Angelesu točno na sredi med Luno in Soncem. Podvržena naj bi torej bila dvema nasprotnima si privlačnima silama, ki sta povzročili natezanje skorje in sprožili mehanizem potresov. Skratka razlag je mnogo in različnih

Poleg tega, da so znanstveniki iskali vzroke za potrese, so jih skušali tudi klasificirati po njihovi moči. Tako sta nastali najbolj znani lestvici: Mercallijeva in Richterjeva. Pri nas je najobičajnejša Mercallijeva, ki obsega dvanajst stopenj. Potres prve stopnje lahko zabeležijo le zelo precizni seizmografi, pri sedmi stopnji pride že do lažjih poškodb na zgradbah, potres osme stopnje močno poskoduje stavbe, potres dvanajste stopnje pa pomeni popolno uničenje.

Dokazano je, da se tudi najmočnejši potresi najavljajo s predhodnimi pojavi. Torej ne nastanejo nenadoma, pač pa jih lahko nakazujejo že dolgo časa prej manjši tresljaji ali podobni pojavi. To je torej edini element, po katerem lahko sklepamo na nastanek potresa. Ob tem pa moramo pripomniti, da so se govorice, da živali čutijo prihod potresa pred človekom, doslej izkazale za znanstveno neutemeljene.

Če le bežno pregledujemo kronike potresov, bomo opazili, da so nekatera področja na Zemlji bolj podvržena potresom kot druga. Potresi so po splošnem mnenju značilnost Japonske, kjer je mnogo vulkanov, ali zapadne obale Južne Amerike, kjer je gorovje še mlado in še v razvoju. Na splošno pa so podvrženi potresom vsi kraji ob Tihem oceanu, kot so Peru, Kalifornija, Čile... Druga cona pa se začne v Sredozemlju in obsega Malo Azijo, južno Azijo ter prehaja preko polotoka Malake, dokler se ne združi s prvo cono v južnem delu Tihega oceana.

Kar se tiče predvidevanja in napovedovanja potresov, znanosti še ni uspelo dobiti zanesljivih elementov, na katere bi oprla metodo predhodnega ugotavljanja. To pa pomeni, da za sedaj znanstveniki še ne morejo napovedovati nastanka potresa. Kvečjemu lahko natančno določijo, kateri kraji so bolj podvrženi potresnim sunkom. Tako je na primer znano, da je Kalifornija potresno področje, ker poteka tam ob obali približno tisoč kilometrov dolga razpoka, ki jo imenujejo razpoka sv. Andreja. To pa je le ena izmed mnogih tisočev razpok, ki jih nahajamo na zemeljski površini in ki so lahko globoke tudi po več kilometrov. Vsak premik robov takih razpok povzroča tresljaje v zemeljski skorji, to se pravi potrese. Prav zaradi razpoke sv. Andreja je leta 1904 nastal hud potres v San Franciscu in sedanji potres v Los Angelesu.

Za daljše razdobje lahko ugotovimo potresna področja na podlagi statistik. Toda statistike, ki so le v novejšem času natančnejše, še zdaleč niso popolne, saj črpajo podatke o potresih iz preteklosti iz pomanjkljivih zapisov v starih kronikah. Na moderen način so začeli voditi statistike šele okoli leta 1918, ko so ustanovili mednarodno ustanovo, ki naj bi znanstveno zbirala statistični material o potresih. Iz takih statistik lahko ugotovimo, da je na Tržaškem mogoč uničevalen potres vsakih tisoč let.

— č

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vaš poklicni napredek je neizpodbiten. Ne trudite se, da bi dosegli več kot morete.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Napake sodelavcev bi utegnile ogroziti vaše načrte. S primernim pojasnilom boste odpravili neki nesporazum.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ne sprejemajte kar naprej nehvaležnih nalog. Pazite, da bi s svojim obnašanjem ne zbudili ljubosumnosti v osebi, ki jo ljubite.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Razumevanje vaših predstojnikov in sodelavcev vam bo koristno. Zavedajte se, da vaša stališča niso pravilna.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vaša popularnost in ugled nenehno naraščata. Poceni pustolovščine vam ne zagotovijo sreče.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Obeta se vam zaslužek. S svojim navdušenjem boste prepričali vse, ki vas ljubijo.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Obstaja nevarnost zapletljajev. Upoštevajte občutljivost drage osebe.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Branite svoj ugled in se postavite po robu tekmecem. Prijeten večer s prijatelji.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Izkoristite podporo, ki vam bo ponudena. Neko čustvo se čedalje poglablja.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Če morate na potovanje, bodite previdni. Srečne ure z ljubljeno osebo.

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Izvrstne možnosti za ročne delavce in športnike. Upoštevajte težnje, ideje in okuse drage osebe.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Če stremite za tem, da bi se zaključil neki spor, se to lahko zgodi samo s kompromisom. Oglaša se ljubosumnost.

PREJELI SMO

DIALOGI. Mesečnik za vprašanja kulturnega in javnega življenja, Maribor 1971, štev. 2.

PIONIR. Poljudno-znanstvena revija za mladino. Letnik 1970 — 1971. štev. 7. Izdaja Mladinska knjiga.

KULTURNI POROČEVALEC. Izdaja Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Febr. 1971.

TONE SVETINA

UKANA

21.

PRVA KNJIGA

Sedaj se je smehljal tudi stotnik, natočil kozarec in vsi so ga v dušku izpili.

«Ne zamerite mi, da sem vam naštel vaše čednosti. Mi smo realisti. Vsi ljudje smo krvavi pod kožo. Moč človeka merimo po tem, kako prenese resnico, predvsem pa o sebi. Za naše posle ste duhovniki nenadkriljivi. Priznati vam moram, da sem se že marsikaj naučil iz biblije. Če sem odkrit, ne verujem v nič, razen v vodjo in zmago. Vendar moram priznati, da je nekaj v praviljcah ,ki že dva tisoč let tako uspešno slepijo ljudi. Posebno pa sem navdušen nad prakso, ki so jo ustvarili jezuiti. Njihove metode so osnova našemu poslu. To je temelj uspeha majhne in močne organizacije. Všeč mi je, da niste sentimentalni in melanholični. To je namreč bolezen tega bolnega časa. Vaše geslo: namen posvečuje sredstvo, je borbeno geslo, ki zanika bledolično in cmeravo človekoljubje. Svetujem vam, držite se ga tudi v tem primeru. Mnogo nam lahko pomagate, še bolj pa sebi, če želite uspeti in ostati živ.»

«Poskušal vam bom ustreči. Toda povem vam, da se bojim komunistov prav toliko, kot jih sovražim. Sumničijo me, zato so sila previdni. Že sedaj sem trn v peti njihovi varnostni obveščevalni službi.»

«Vse to vemo. Ne rabimo vas za agitatorja. Ne vključujemo vas za propagando, ker bi vas kmalu ujeli in obesili za jezik. Delajte z njimi. Lahko trobite v njihov rog in se delate, ko da se jih bojite. Mi rabimo le vojaške podatke o štabih, brigadah, o ljudeh, ki jih vodijo, o skladiščih orožja in hrane. Dali vam bomo nekaj denarja, da ne boste od nikogar odvisni. Vendar živite skromno in z ničimer ne opozarjajte nase!»

Major je vzel torbo in mu malomarno vrgel čez mizo šop okupacijskih mark, nekaj lir in dolarjev.

«Hvala,» je dejal Piškur.

Majorju in stotniku ni ušel gib, kako hlastno je pograbil z obema rokama denar in ga potlačil v žep. Obraz se mu je rožnato obarval in oči so mu zasijale zaupljivo in toplo. Potem se je razgovoril o vsem, kar je vedel. Povedal je o narodnoosvobodilnem odboru, o Osvobodilni fronti, kar je vedel o diviziji in štabu, o bolnici in naštel vse hiše, pri katerih so imeli koga v hosti.

«Vaše ime bo Glocke. In šifra G-1. Vaša prva naloga je, da greste domov, sedete k mizi in napišete vse, kar ste povedali in še veste, zjutraj ob petih pride eden od naših iskat poročilo.»

Wolf je bil zadovoljen. «Ta nam bo služil kot pes, ponižno, vdano, poceni in tudi solidno,» je dejal stotniku in naročil, naj pokličejo še nekaj drugih, ki jih je imel na seznamu.

Za kaplanom je prišel debel, rdečeličen gostilničar, ki je klecnil prej kot Piškur, in je z veseljem pristal, da bo delal za Nemce, ker sovraži ljudsko oblast iz vsega srca in ker ima od partizanov le škodo.

Poklicala šta še nekaj drugih, nazadnje pa še dve ženski, ki so ju namenili za zvezo in kurirske naloge. Obe sta začeli z italijanskimi oficirji in se razvili v vojaški cipi.

Ko so koraki zadnjega zamrli na stopnicah, je major Wolf zazehal. «Utrudili so me ti škorpijoni. Dajte, nalijte, Kniecke, vsakemu še kozarec, preden leževa! Opravila sva veliko delo.»

«Vi ste ga opravili. Občudoval sem vas in proučeval imenitne metode, ki so bile v vsakem primeru drugačne.»

«O, seveda, Erich. Človek je kot zaboj eksploziva, z vžigali na vseh straneh. Treba je vedeti, kam in kako primeš. Zato sem pazljiv. Veste, Kniecke, kakšno je moje izhodišče pri delu z ljudmi? Povedal vam bom nekaj osebnih izkušenj,» je dejal Wolf, odrinil stol od mize, se zagugal, naslonil na zid in si prižgal cigaro. «Nekaj, kar vam lahko koristi vedno, kadar boste v boju za pridobitev kakršne koli prednosti, bodisi na resnični fronti ali v postelji. Človeka lahko spoznaš samo relativno, ker vsi igramo in se pretvarjamo. V bistvu se redki poznajo kaj bolje. Celo sebe slabo poznamo. Zato je ljudi laže nadvladati, kakor pa jih spoznati. Še teže pa jih je razumeti. V naših odnosih gre predvsem za nadvladanje, to pa je vsiljevanje občutka odvisnosti. Zato se nam zgodovina odkriva kot spirala nasilja in odpora. Človeku se približaš šele, ko odkriješ njegova osnovna gibala. Od teh pa so za nas napadalce važna le nekatera. Odkriti je treba skriti cilj, ki se zamaskirano razodeva v neštetih, drobnih finesah življenjskega stila. Kar pa je bistveno važno, dragi moj Erich, je odkrivanje šibkih točk. Te seveda vsakdo še bolj trdno prikriva kot cilje, ki jih ima. Šibke točke lahko imenujemo tudi ranljiva mesta, posebno ranljivo mesto pa Ahilovo peto. To se pravi, odkriti moramo izvore človekove moči in slabosti in ugotoviti razmerje obeh. Vsak, kdor se bori, mora imeti podatke o ranljivih točkah sovražnika, da ne strelja na vrabca s topom, na tigra pa z lokom. Videli ste, kako je preteklost zlomila Piškurja. Zvil se je, kot se zvije lisica, če jo pes zgrabi za vrat. Njegovi šibki točki sta pohlep po denarju in ženske. Če o njem ne bi imela podatkov, bi naju prelisičil. Imel bi ga za neumnega, in se ne bi ukvarjal z njim. Topost in brezbrižnost zna imenitno igrati.»

Vstala sta.

«Grem, da se naspim,» je odločil major.

«Jaz pa sem šele postal buden. Vzdramili ste mi fantazijo s svojimi mislimi. Grem se malo pozabavat z našo novo sodelavko, ki sva jo spoznala nocoj. Ko sem jo spremil do vrat, sem se dogovoril. Vražje se mi bo prileglo, če se malo sprostim. To bo utrdilo povezavo z nami.»

Wolf se je sproščeno in zavistno nasmejal, vendar nekoliko zviška. «Razlagam vam teorijo, vi pa me brez nje prekašate v praksi. Želim vam mnogo uspeha! Lahko noč, gospod stotnik.»

4

Brigada Franceta Prešerna se je zapletla v manevrske boje z Nemci okoli Črnega vrha in po grebenih gora nad Davčo. Borila se je na levem krilu triglavske divizije, ki se je že nekaj dni upirala obkolitvi po cerkljanskih hribih. Nemcem se je posrečilo, da so sklenili obroč in ga počasi zoževali.

Mitraljezec Primož si je za svoje orožje izbral precej globoko kotanjo na robu gozdnatega grebena Odmetal je sneg in si dno nastlal s smrekovim vejevjem. Ana je bila z njim. Sedela je na kupu vej in gledala v meglico, ki se je dvigala iz doline. Dan je požiral jutranji mrak z zobmi tesnobe. Tišina, ujeta v zasneženo drevje, je bila polna zloveščega pričakovanja. Po grebenu je bila razpotegnjena četa na položaju. Od časa do časa je videla katerega izmed borcev, ko se je premaknil. Ležali so že drugi dan prilepljeni k zemlji, ne da bi jih Nemci napadli. Bila je še trda noč, ko so jim prinesli hrano, lonček redkega ječmenovega soka z dolgimi resami, ki so praskale v ustih in se ustavljale v griu. Samo pokusila ga je, jesti pa ni mogla. Zaman jo je Primož silil. Bila je bolna. Odstopila mu je svoj delež. Vročica ji je plala v licih in mraz ji je gomazel po hrbtu. Slabost je čutila v utrujenih udih. Nekje pod njimi je v gozdu jokajoče zapivkala ptica. Kmalu potem je njen piv-piv-piv postal vznemirjen. Splašeno so zašumela krila. Primož, ki je nepremično slonel na orožju in prebadal z očmi jase med drevjem, se je obrnil k njej:

«Ana,» je šepnil.

Nasmehnila se mu je. Nagnil se je k njej in ji položil mrzlo roko na čelo. Hlad ji je prijetno del in se razlil po razbeljenem čelu. Zmrazilo jo je.

«Povohala me je smrt, Primož! Tako pravijo, kadar te strese mraz!»

«Vse nas voha. Prihajajo! Ptica jih je naznanila. Čutim jih. Spodaj so v globači. Že lezejo proti nam.»

V ČETRTI ETAPI DIRKE PO SARDINIJI

Prestižna zmaga Ritterja v poletapi na kronometer

Kljub dvojnemu porazu je Merckx utrdil svoje vodstvo na lestvici

Danes sta bili na sporedu dve poletapi: najprej poletapa na kronometer Sassari - Porto Torres, nato še drugi del Sassari - Olbia, del ki je meril 133 km.

V poletapi na kronometer smo pričakovali spopad med Merckxom, ki trenutno vodi na lestvici in Gosto Petterssonom, do katerega sicer ni prišlo, ker se je med oba favorita vrinil Ole Ritter, ki je z izredno vožnjo ugnal vse svoje nasprotnike in ob zaključku imel odločno najboljši čas. Danec Ritter, ki je tudi svetovni rekorder v enourni vožnji na kronometer, je prevozil 19 kilometrov dolgo progo v 20'48" s fantastično poprečno hitrostjo 54,219 km na uro in pustil za sabo drugouvrščenega Merckxa za 28 sekund. Merckx je sicer s svojim drugim mestom utrdil vodstvo na lestvici, saj je pridobil še nekaj sekund pred svojim neposrednim zasledovalcem Petterssonom. Italijani so na splošno razočarali, posebno Felice Gimondi, ki je imel na cilju minuto in 17 sekund zaostanka za Ritterjem.

V drugi etapi je prvo mesto osvojil Reybroeck, ki je v sprintu premagal Sercuja, Jottija, Durante-ja, Chemella in druge. Na lestvici je tudi po tej poletapi trdno v vodstvu Eddy Merckx.

Zdi se, da je končna zmaga že v rokah Eddyja Merckxa, ker je težko, da bi mu kdo v jutrišnji zadnji etapi, ki nima posebnih težav, iztrgal vso prednost, ki si jo je nabral v prejšnjih dneh.

Vrstni red na cilju prve poletape Sassari - Porto Torres, dolge 19 km:

1. Ritter	20'48"
s p.h. 54,219 km/h	
2. Merckx	zaostanek 28"
3. Pettersson	37"
4. Sorlini	52"
5. Boifava	54"
6. Simonetti	1'01"
7. Gimondi	1'17"
8. Guerra	1'23"
9. Van Springel	1'29"
10. De Schoenmaecker	1'42"

Vrstni red na cilju druge poletape Sassari - Olbia, dolge 133 km:

1. Reybroeck	3.45'22"
s p.h. 35,457 km/h	
2. Sercu	
3. Jotti	
4. Durante	
5. Chemello	
6. Dancelli	
7. Van Vlieberghe	
8. Borghetti	
9. Beghetto	
10. Bitossi	

Splošna lestvica po četrti etapi:

1. Eddy Merckx	16.12'09"
2. Petterson (zaostanek)	59"
3. Van Springel	2'13"
4. Motta	4'21"
5. Zilioli	4'31"
6. De Schoenmaecker	4'32"
7. Huysmas	5'01"
8. Van Vlieberghe	7'06"
9. Gimondi	7'27"
10. Ritter	8'48"

ZAHVALA

SPD Trst se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri pripravi in organizaciji letošnjih 5. slovenskih zimskošportnih iger ali so na kakršenkoli način doprinesli k uspehu te manifestacije.

NAMIZNI TENIS — NA DEŽELNEM EKIPNEM PRVENSTVU

Naraščajniki: Sokol premagal Julio Mladinke: zmaga in poraz krasovk

V tem času so namiznoteniška prvenstva v polnem teku. V nedeljo je bilo na sporedu povratno kolo ekipnega deželnega prvenstva za mladinke. Na sedežu ARAC so se pomerile tri ekipe: FARI, Kras in ARAC. V prvem kolu je ARAC osvojil obe tekmi, Kras pa je bil dvakrat poražen. Tokrat je naša ekipa zaigrala nekoliko bolje kot v zadnjih srečanjih in je osvojila tekmo s FARI z gladkim rezultatom 3:1, proti ARAC pa je morala zopet kloniti s 3:2.

KRAS — FARI 3:1

V tej drugi tekmi nedeljskega sporeda (prej je ARAC že premagal FARI s 3:1) lahko zabeležimo odlično igro naših predstavnic, kot je že nekaj časa nismo bili navajeni gledati. Razen Miličeve, ki je zanesljivo odpravila slabše nasprotnice, je tokrat z dobro igro in učinkovitim protinapadom presenetila tudi Darja Kobal. Ta se sicer še ne more meriti z boljšimi tržaškimi tretjekategornicami, vendar pa stalno napreduje in ni izključeno, da ji bo skupno z Miličevo uspelo uvrstiti se na državnem prvenstvu, ki bo tudi letos v Fiuggiju prve dni maja.

Izidi:

Kobal - Paris (16, 13)	0:2
Milič - Trani (12, 16)	2:0
Kobal in Milič - Paris in Trani (14, 17)	2:0
Kobal - Trani (—18, 17, 13)	2:1

ARAC — KRAS 3:2

ARAC predstavlja za naše igralke vsekakor pretrd oreh, saj ga niso v letošnji sezoni v medsebojnih srečanjih niti enkrat premagale. Lani, ko Hauserjeva ni še bila tako zanesljiva, pa je moral ARAC vedno poražen z igrišča.

Kot je bilo predvideno, je Miličeva osvojila obe posamezni tekmi, Kobalova pa je klonila močnejšima nasprotnicama. Tretjo točko, potrebno za zmago, bi lahko prinesla le igra dvojic. Naši igralki sta sicer dobro začeli, vendar sta na koncu nekoliko popustili in zmaga je pripadla dvojici Hauser - Prezzi, čeprav med obema paroma ni bilo velike razlike v igri.

Izidi:

Kobal - Prezzi (21, 9)	0:2
Milič - Hauser (15, 17)	2:0
Kobal-Milič - Hauser-Prezzi (14, —18, 18)	1:2
Kobal - Hauser (6, 5)	0:2
Milič - Prezzi (2, 5)	2:0

Končno zmago je brez poraza osvojil ARAC z 8 točkami, in se je tako uvrstil v finale državnega prvenstva v Fiuggiju. FARI in Kras si z dvema točkama delita drugo mesto.

* * *

SOKOL — JULIA 3:2

Na sedežu Julie so v nedeljo zjutraj odigrali tudi povratno tekmo med Sokolom in Julio v okviru ekipnega deželnega prvenstva za naraščajnike (do petnajstega leta starosti).

V prvem kolu je Sokol na domačih tleh proti isti ekipi zgubil s 4:1, na tujem igrišču pa jo je premagal s 3:2. To dokazuje, da je ekipa v dobri formi, saj je imela le malo upanja na zmago. Igralca Julie Eccardi in Petagna, sta namreč nekaj let starejša in letos zadnjič nastopata v kategoriji naraščajnikov, medtem ko bosta Radovič in Pertot še celi dve sezoni v tej kategoriji.

Glavna zasluga za zmago gre Radoviču, ki je zanesljivo odpravil oba nasprotnika. Precej težav mu je povzročal Eccardi, toda s pravilno uporabo top-spin udarca, ki ga za svoja leta že odlično obvlada, in s stalnim napadom ga je najprej prisilil v obrambo, nato pa z lahkoto nadvladal. Tudi Pertot, ki je komaj letos začel z rednimi treningi, ni razočaral. V odločilni tekmi dvojic je s previdno igro pogrešil zelo malo udarcev in tako omogočil svojemu soigralcu, da je z napadom zmedel nasprotnika. Ta zmaga pa ni bila lahko, saj sta Nabrežinca za las zgubila prvi set, in je že kazalo, da bosta tudi v drugem klonila, toda z nekoliko sreče sta se le rešila gladkega poraza. V tretjem setu sta takoj povedla in s precejšnjo lahkoto osvojila to važno zmago.

Izidi:

Pertot - Petagna (12, 12)	0:2
Radovič - Eccardi (—18, 14, 13)	2:1
Pertot - Radovič — Petagna - Eccardi 2:1 (—20, 19, 13)	
Pertot - Eccardi (11, 7)	0:2
Radovič - Petagna (15, 13)	2:0

V primeru, da imata obe ekipi enako število točk, pravilnik predvideva še tretje odločilno srečanje, ki ga bodo odigrali danes, 3. marca, na sedežu FARI, Ulica Paduina 9 ob 20. uri.

Zmagovalec tega srečanja bo moral že v nedeljo igrati proti zmagovalcu videmske skupine za uvrstitev v finalni del državnega prvenstva. Ta tekma bo v telovadnici zavoda ENAOLI v nedeljo ob 9. uri zjutraj.

e. b.

OBVESTILO

SPDT organizira v nedeljo, 7. marca izlet v Sv. Anton pri Trbižu; ob priliki bo smučarski učitelj vodil test za značko trbiške smučarske šole. Cena izleta 1.600 lir, značke 500 lir. Vpisovanje v Ulici Geppa 9 do petka, 5. marca.

Dne 13. marca nogometna tekma KASTA - Trgovska.

Popravek lestvice 5. zimskih iger SPDT

SPDT sporoča, da sta na 5. SZŠI pri Sv. Antonu v Trbižu v nedeljo v veleslalomu kategorije medvedk osvojili prvo mesto z enakim številom 16 točk dve tekmovalki (I. Vigini in M. Milič), ker sta prispeli na cilj v enakem času. Zato se tudi popravi skupna lestvica za mladinski pokal tako, da ima Polet 169 in ne 165 točk, kot je bilo prvotno objavljeno. Obe omenjeni tekmovalki bosta dobili za osvojitev prvega mesta enaki nagradi.

* * *

SPDT sporoča, da bodo na nagrajevalni slovesnosti prejeli spominske kolajne, tudi tisti miški in miške, ki so bili diskvalificirani.

OBVESTILO

Po zaključku 5. SZŠI pri Sv. Antonu, so organizatorji našli v nedeljo v «Baiti» fotografski aparat, otroško majico ter več rokavic, nogavic in čepic, kar so verjetno pozabili tam udeleženci tega tekmovanja. Kdor pogreša omenjene stvari, jih lahko dvigne v baru Slovenskega kluba, v Ulici Geppa 9.

Tanja Malalanova med mladinkami in Aleš Žetko med mladinci nista imela sreče. Oba sta bila diskvalificirana

Mira Kraus je vozila dobro; v svoji kategoriji je osvojila prvo mesto

Borba med pionirkami je bila zelo ostra. V tej konkurenci je bila Ariana Kapun sedma

Najmlajše smučarke, medvedke, so vzele borbo za prvo mesto zelo resno. Mala Kristina Tomšič je v svojem prvem tekmovanju zasedla 6. mesto

3. AMATERSKA NOGOMETNA LIGA NA GORIŠKEM

Marson dal tri gole Odlična igra Tabaja

SOVODNJE — SUDEST 3:0 (0:0)

SOVODNJE: Tomazin, Florenin, Kuzmin, Černe, Batistič, Gruden, Mozetič, Bevilacqua, Dužman, Marson in Tomsič.

STRELEC: Marson v 12., 28. in 32. minuti d.p.

Sovodenjci so tudi v povratnem srečanju premagali goriški Sudest z enakim rezultatom, kot v prvi tekmi, tj. s 3:0. Domačini so si zmago zagotovili v drugem polčasu, ko so nasprotnike potisnili na njihovo polovico igrišča. V prvem polčasu je bilo namreč srečanje povsem brezbarvno, igra se je odvijala — dokaj zaspano — pretežno le na sredini igrišča in oba vratarja sta bila v glavnem nezaposlena.

«Belo-modri» pa so zaigrali povsem drugače v drugem delu igre, ko so bili trdno odločeni, da osvoje zmago. Vsa ekipa je prikazala zelo ubrano igro in je s premišljenimi podajami spravljala nasprotnega (dokaj nezanesljivega) vratarja v hude težave. Ta je namreč kar trikrat pobral iz svoje mreže žogo, ki jo je tja poslal Marson.

Seveda, pri tej tekmi ne moremo mimo deleža, ki ga je doprinesel k zmagi svoje ekipe Marson. Sovodenjci so že v preteklih tekmah igrali dobro, niso pa bili prodorni. Toda Sovodnje imajo srečo, da so našle v Marsonu igralca, ki sicer s svojo izkušenostjo ne more vplivati na igro celotne ekipe, vendar pa je to strelec, ki zna poslati žogo v mrežo na res neubranljiv način. Izkupiček njegove izredne prodornosti se odraža doslej v kar dvajsetih danih golih.

- jo -

JUVENTINA — MEDEA 2:1 (0:1)

JUVENTINA: Gergolet, Faganel, Zin, Pavlin, Rupil, Tabaj, Marvin, Nanut, Ferletič, Ferfolja (v 70. min. Klaučič), Sirk.

MEDEA: Tomadoni, Fragrante, Musig, Simonit, Banello, Stabile, Serino, Sellan, Gallas, Moro, Polentig.

STRELCI: v 15. min. p.p. Gergolet (avtogol); v 5. in 6. min. d.p. Sirk.

Štandrežci so v nedeljo na domačem igrišču pokazali, da so v zelo dobri formi, a med dobro igro cele ekipe je bilo opaziti izredno formo Tabaja. Bil je koordinator vseh uspelih akcij in je na vse načine skušal podajati napadu. Tu pa ni našel vedno človeka, ki bi bil privedel do zaključka dobre podaje. Juventini manjka v ospredju igralec, ki bi povezal Ferletiča in Sirka: čutiti je odsotnost Vizintina, ki je pri vojakih, kakor smo že zadnjič poročali.

Furlanska ekipa je tudi v tej tekmi pokazala napredek, čeprav ni dosegla zadetkov. Vendar je še kar vzdržala napade Juventine in je tudi sama večkrat prešla v napad z lepimi akcijami, tako da tekma ni bila enolična. Precej je pri Medei pripomogel vratar Tomadoni, da domači niso prišli do višjega števila golov.

Prva je prišla v vodstvo Medea z avtogolom Gergoleta. Sellan je streljal kot, žogo je ujel Gergolet, a mu je ušla v lastna vrata. Juventina si je zelo prizadevala to popraviti, a do izenačenja je prišlo sele v drugem polčasu. V kratkem presledku ene minute je domača ekipa dosegla izenačenje in zmago z zadetkom Sirka. Prvi gol je Sirk zabil z glavo, drugega pa po podaji Tabaja. V 45. min. drugega polčasa je sodnik Medei prisodil enajstmetrovko (a ni jasno zakaj). Stabile je streljal močno na desno stran vrat, a Gergolet je spretno odbil.

* * *

Mladinci Juventine so doma igrali tekmo s Pro Gorizio in zgubili kar s 4:0, čeprav so igrali požrtvovalno, niso bili kos boljšim gostom.

D. R.

NOGOMET — MLADINSKO PRVENSTVO

Nepričakovan poraz enajsterice Primorja

Gaja zgubila v zadnjih minutah srečanje z Vianijem

PRIMORJE - BREG 1:2 (1:1)

STRELCI: Strnad (23), Črnjava (28), Kocjančič (55).

PRIMORJE: Ferfolja, Milič, Blažina, Štoka, Štrekelj, Šegina, Lo Castro (Husu), Verša, Zanella, Verginella, Črnjava.

BREB: Sancin (Ota C.), Ota R., Slavec, Žerjal, Glavina, Pavletič (Bržan), Samec, Sovič, Saksida, Kocijančič, Strnad.

Primorje je nezasluženo zgubilo derbi z Bregom. Delitev točk bi najbolj pošteno pokazala vrednost obeh enajsteric. Da ni prišlo do tega, sta pripomogli negotovost proseškega vratarja in trdnost brežanske obrambe. Na zamrzlem igrišču je bilo zaman pričakovati lepo igro. Kljub temu so Prosečani prikazali dober nogomet predvsem na sredini igrišča, medtem ko so bili v napadu nekoliko neodločni. Brežani so se odlikovali predvsem v obrambi, napad pa je imel manj priložnosti, a znal jih je uspešno izkoristiti.

Kronika.

Že v 2. min. Primorje izsili kot, a ga ne zna izkoristiti. V 6. min. Črnjava zapravi, sam pred Sancinom, zelo ugodno priložnost. V tem delu tekme igra Primorje lepo in uigrano. Brežani so prisiljeni v obrambo. V 15. min. se znajde hitri Črnjava sam pred prostimi vrati, a tudi tokrat neverjetno zastrelja. Od tega trenutka dalje sta si enajsterici popolnoma enakovredni. Odgovarjata si z udarcem na udarec. V 23. min. Kocjančič strelja kazenski strel, zid odbije, žoga prileti do Strnada, ki preseneti vratarja Ferfoljo. Primorje reagira in na podoben način kot prej Brežani Črnjava izenači. Do konca polčasa zabeležimo še kot za Brežane, ki ga ne izkoristijo.

V začetku drugega polčasa, igra Breg učinkoviteje, toda Primorje je še vedno bolj nevarno, predvsem v 4. min. ko izvede nevaren protinapad. Ota R. komaj reši z glavo v kot pred praznimi vrati. V 9. min. drugi gol za Brežane. Sodnik dosodi prosti strel malo izven kazenskega prostora Primorja, Strnad poda točno do Kocjančiča, ki silovito potrese mrežo. Primorje spet reagira in ustvari pravo zmedo v brežanski obrambi. Kot, sledi gneča pred vrati in enajstmetrovka: Šegina tolče prešibko, tako da lahko vratar Ota v zadnjem trenutku odbije v kot. Sledi rahla premoč Brežanov, ki do konca tekme lahkomiselno zapravijo dva kota in prosti strel.

Najboljši na igrišču: Milič in Črnjava pri Primorju, Glavina in Kocijančič pri Bregu.

IST

G. VIANI - GAJA 5:1 (1:1)

GAJA: Moro; Kralj, Milkovič; Brass, Marc (k), Grisoni; Grgič; Zatti, Bruno Križmančič, Josip Križmančič, Ražem.

Gajevci so v nedeljo v naraščajniškem prvenstvu doživeli povsem nepričakovan visok poraz. Igrali so namreč proti močni enajsterici Gipo Viani, ki uvršča nekaj res dobrih nogometašev. Takšnega poraza pa ni nihče pričakoval, niti najbolj pesimist ne. Kaj pa se je pravzaprav zgodilo?

Gajevci so bili povsem enakovreden nasprotnik igralcem Vianija vse do 10 minut pred koncem tekme. Tedaj pa so enostavno «izgubili glavo». Docela so popustili, kar je seveda izkoristil nasprotnik, da je kar štirikrat pretresel mrežo vratarja Mora. Čemu naj pripišemo to nepričakovano spremembo? V glavnem je to krivda neizkušenosti večine igralcev, ki so po drugem prejetem golu enostavno popustili. Tako pa je postala naloga nasprotnikov izredno lahka.

Toda pojdimo po vrsti.

Že pred začetkom tekme je v vrstah Gaje zavladala nekaka bojazen, kajti nasprotnik je bil res močan. In ta bojazen je bila povsem upravičena, saj je Gipo Viani že v drugi minuti igre dosegel prvi gol. Tedaj pa so naši nogometaši lepo odgovorili in so se požrtvovalno vrgli v napad. Na sredini igrišča so gradili akcije za prvo vrsto, tako da so v 20. min. izenačili z Ražmom. Tekma je bila torej odprta vsakemu predvidevanju, vsekakor pa je bilo že tedaj jasno, da so igralci Vianija tehnično bolje pripravljeni.

Tudi v drugem polčasu so naši nogometaši dobro vzdržali nasprotnikove napade vse do 22. min. ko so napadalci Vianija kar štirikrat ugnali Mora in so tako dosegli visoko zmago s kar štirimi goli razlike.

Takoj po tekmi so bili seveda gajevci dokaj potrti. Takšnega poraza si zares niso pričakovali. Nato pa so se le potolažili z ugotovitvijo, da tudi porazi služijo kot izkušnje ter da je treba skozi vso tekmo igrati z enako zagrizenostjo in požrtvovalnostjo.

b. l.

Za Kraško avtomobilsko vožnjo PD S. Škamperle

Sprejemanje prijav le do jutri zvečer

Na razpolago je le še nekaj prostih mest

Jutri se zaključi vpisovanje za Kraško avtomobilsko vožnjo, ki jo organizira PD S. Škamperle v okviru proslav 25-letnice svoje ustanovitve.

Organizator sporoča, da bo prvi start izpred društvenega sedeža (stadion «1. maj», Vrdelska cesta 7) ob 9. uri. Tekmovalci se morajo zbrati na stadionu vsaj pol ure pred prvim startom. Vožnja bo trajala približno tri ure. Za točen cilj vožnje bodo tekmovalci izvedeli med tekmovanjem. Za tiste, ki bi odstopili, ali imeli med potjo morebitne nevšečnosti, lahko že sedaj povemo, da bo končno zbirališče v Senožečah, v restavraciji Adrija. Tu bo skupno kosilo za vse udeležence in tudi za izletnike, ki se želijo udeležiti samo kosila in zaključne slovesnosti. Po kosilu bo nagrajevanje, nato pa tudi proslavitev 8. marca, dneva žena. Vsi tekmovalci bodo prejeli v spomin na to tekmovanje priložnostne kolajne.

Vsem tistim, ki se še niso prijavili, priporočajo organizatorji, da to store čimprej, ker bodo do desetega mesta razdeljene bogate, praktične nagrade. Poleg PPD. S. Škamperle so prispevali nagrade še:

Primorski dnevnik,
Slovenska prosvetna zveza,
Združenje slovenskih športnih društev,
Tržaška knjigarna,
Kmetijska zadruga «Kras» — Sežana,
Tekstila tovarna «Metka» in restavracija Adrija Senožeče,
Gostinsko podjetje Kras iz Postojne (podružnica Senožeče),
Gostilna «Na Ravni» — Senožeče in gostilna Senožeče.

Žrebanje tekmovalnih številk bo jutri, v četrtek, ob 21.30 na sedežu društva. Številke bodo tekmovalci lahko dobili v nedeljo, pol ure pred startom.

M. Š.

«Bojim se, Primož.» Žalostno se je nasmehnila in z obema rokama prijela njegovo roko, ki jo je podržal na čelu. Položila si jo je na prsi in jo pobožala.

«Ne pustite me, če ne bom mogla z vami!»

«Ne boj se! Ne bomo se umaknili pred nočjo!»

Njena nežnost mu je zdramila spomine na mater, ki je bila zelo dobra. Sedela je ob njem, kadar je bil bolan. V takih trenutkih se je posebno navezal nanjo, in zdaj mu je bilo bolno dekle prav tako blizu. Teh nekaj dni, kar je bila pri njem, sta spala in jedla skupaj kakor brat in sestra. Kadar ji je govoril o sebi, ga je poslušala zamaknjeno in se privijala k njemu. Čutil je, da ji roke drhtijo. Nekaj ji je hotel reči, pa se mu je beseda zataknila v grlu. Usta so postala suha in misel se je razblinjala kot megle med drevjem. Z drugo roko je še vedno držal orožje. Obhajalo ga je ob čutje, da je razpet med življenjsko strastjo, ki je kot slap nežnosti vdirala vanj, in nevidno temo, ki je v podobi Nemcev lezla iz globače skozi gozd, in jih prikovala na planjavo med korenine in skale, ki so obdajale zasneženo drevje.

Ob njem je ležal Travnikarjev Janez in negibno strmel med drevje v dno globeli. V rokah je držal pripravljen redenik nabojev za strojnico. Zganil se je in z otroškimi očmi iskal Primoža, ki je še vedno gledal dekle. Potegnil ga je za nogo in šepnil:

«Primož, Nemci!»

Zdrznil se je, kot bi ga nenadoma prebudil iz sna. Iztrgal je svojo roko iz njenih dlani. Videla je, kako se mu je čelo zmračilo. Mačje se je privil k zemlji, potem pa se je počasi dvigal. Cev mitraljeza se je usmerila v grapo kakor gadovo žrelo. Njegove oči so iskale po zaplatah snega med drevjem. Sprva ni videl ničesar. Le šum shojenega listja med snegom mu je prihajal na uho. Čakal je napet kot struna. Ko je jutranji veter dvignil meglico, jih je zagledal z orožjem v rokah in že precej blizu. «Gorski lovci,» je ugotovil po kapah. Njihov korak je bil negotov. Travnikarjev zdaj ni več zdržal, in dregnil je Primoža v bedro. Ta jih je hotel spustiti še bliže. Zdeli so se mu kot kratkočasne prikazni, ko so se tihotapili od drevesa do drevesa. Šele ko je prvi nekaj zaslutil, je dvignil orožje in pritisnil. Dolg, bobneč rafal je razklal sivino jutra. Spodaj je nekdo bolestno kriknil.

Nedaleč od Primoža je v zaklonu zarjul komandir Orlov: «Ogenj!»

Rafal ga je zdramil, ko je dremal naslonjen na prsobran. Toča nemških krogel iz pušk in mitraljezov je oškropila četo. Čez nekaj minut je prasketalo in rjovelo orožje po vsem položaju. Dum-dum krogle so tleskale v debla in grizle vejice, da so padale kot sneg na zemljo. Iz globače je bilo slišati surove krike povelj in stokanje ranjencev. Ker je bila obramba presilovita, so se Nemci umaknili. Spodaj, na širni planjavi, so se oglašali z jodlanjem kot nedeljski izletniki v gorah. Urejali so svoje razbite vrste.

Ano je mrzlo streslo in drevenela je od strahu. Spomnila se je Wolfa, pohotnih stotnikovih oči in njegovih vročih rok. Spodaj so gorski lovci! Kaj, če prodrejo? Dala se bo ujeti. Wolf ji je govoril o štabu, ostala pa je v brigadi, Primož pa ji je pripovedoval le o pohodih, bojih, lakoti, prezebanju in spet o pohodih. Bala se je zanj, ko se je zleknjen kot vzmet dvigal in pošiljal kratke, ostre rafale na umikajoče.

Spodaj na sedlu so Nemci postavili minomete. Nekaj votlih pokov, in že so zaplahutale mine kot velike ptice in bobneče treskale po položajih. Lomilo se je drevje, zasipala jih je prst. Ni jim bilo žal, da so se čez noč vkopali. Komandir Orlov se je med žvižgajočim vriščem železnih drobcev s kurirjem priplazil v Primoževo gnezdo. Vedel je, da se bo nemški napad usmeril na greben, kjer sta bila Primož in Torkar s strojnicama. Kmalu nato je kurir pripeljal pomoč — nekaj bombašev. Po minometalskem ognju so težki nemški mitraljezi strahovito mrcvarili drevje. Branilci grebena so čepeli zviti v svojih luknjah, le izvidnik je poročal, da se Nemci v majhnih kolonah ponovno prebijajo proti vrhu. Bataljonski kurir je pritekel s prestreljeno roko. Kri je oblivala pismo, ki je zahtevalo, da zdrže za vsako ceno do noči. Nove kolone so prodirale brigadi za hrbet, bolnica v bližini je bila v nevarnosti. Pod njimi je rdeča raketa v drznem loku padla med drevje. Streljanje se je stišalo, čez nekaj trenutkov pa se je med mokro drevje razlila rumena sončna svetloba in pokukala skozi oblake, ki so se kot valovi gnetli proti večerni strani neba.

Ana je mašila z dvojnim povojem razmrcvarjeno kurirjevo rano. Med prsti je začutila toplo kri. Medtem pa so Nemci z gromkim hura napadali položaje. Primož se je naslonil z vso težo na mitraljez. Strojnica je rjovela in čutil je hitre, močne udarce v ramo. Orlov se je dvignil z ročno granato v roki in rohnel: «Po njih, fantje! Z bombami po barabah hudičevih!»

Bombe so letele iz zaklonov kakor sadje, kadar močno potreseš drevo. Gorski lovci so se morali umakniti. Za seboj so vlekli ranjene in mrtve. Dokler niso bili na varnem, so svoj umik morali ščititi z ognjem. Primož je hotel poklicati pomočnika, naj bi mu dal nov redenik. Janez se ni oglasil. Ležal je negiben ob njegovih nogah. Oči je imel široko razprte Kri se mu je pocedila s čela čez lice in vrat. V roki je držal pas nabojev, ki ga je potegnil iz škatle.

Primož se je nagnil nadenj, dvignil roko in jo spustil Težko je padla na mokra, ilovnata tla. «Mrtev,» je dejal osuplo in tema mu je napolnila oči. «Kaj naj porečem Travnikarju in mami? Vsakokrat ko smo bili tam, mi je naročila, naj ga varujem.»

Zdaj so Nemci poizkusili z napadom pri drugih bataljonih. Bobnenje topov se je razlegalo tudi v daljavah proti morju, kjer so se borile brigade triglavske in goriške divizije.

Popoldne so pokopali Travnikarjevega Janeza. Zagrebli so ga pod drevo, nedaleč za mitralješkim gnezdom. Smrt ga je našla nekaj ur hoda od doma .Od njega se je poslovil samo vod, ki se je držal na grebenu Odšel je od njih tako tiho in neopazno, kakor je prišel mednje. Prebil je med njimi le mesec dni. Primož mu je skopal grob. Dvginil ga je v naročje in ga odnesel k jami kot otroka. Prst je bila mokra, ilovnata, jama plitva. Položil ga je vanjo. Naivni, skoraj otroški nasmešek mu je ostal na licu. Le lesk v očeh je osteklenel. Ani so se ulile solze. Stali so molče okoli jame. Komandir Orlov je snel kapo in vrgel grudo prsti na njegove prsi. «Janez, naj ti bo lahka zemlja!» je izdavil. Primož ga je zagrebel in razšli so se po položaju.

Bilo je že pozno popoldne, pa še ni bilo kosila. Primož in Ana sta ležala v okopu. Primoža je Janezova smrt potrla. Kazal ji je nožek, ki mu je ostal za spomin.

«To je bil Travnikarjev najmlajši. Pet bratov je bilo v hosti, ostali so le še trije. Kadar bomo šli na Jelovico, te bom peljal k njim. Kako sta nas gostila njegov stari in mati, kako so nam postregli! Mati je jokala na pragu, ko je odhajal z nami, kot bi slutila, da se ne bo vrnil. Ti ne veš, kako me je prosil, da je včasih z mitraljezom ustrelil po Nemcih. Dal sem mu ga, da je prevrnil mulo z bacačem. Tega ni mogel pozabiti. Miže mi je razstavil in sestavil šarca. Njemu sem ga namenil, če bi padel. To je tretji pomočnik, ki je padel ob meni,» je dejal Primož suho in se zastrmel skozi zveriženo vejevje proti goram, kjer je sivina mrzlo legala na temena in jih utapljala v praznino.

«Primož, ne govori mi tega! Ne plaši me! Tako tesno mi je!» Grabila ga je za roko vsa potna, kot bi iskala pomoči.

Primož pa je govoril naprej, kot bi je ne bil slišal, kot bi se pogovarjal z zemljo ali grozečim nebom. «Samemu sebi človek ne more lagati. Slutnjo smrti nosim v sebi. Spremlja me kakor senca, ki ji ne moreš ubežati.» Ob tej misli mu je postalo tesno in počutil se je osamljenega. Groza mu je objela dušo. Po nebu pa so se v medvedjem plesu gnetli oblaki snegonosci in zasipali gorovje z redkimi sneženimi kosmi.

«Primož, prosim te, ne govori tako!» ga je prosila s trepetajočim, obupanim glasom.

«Sam sem. Moram pasti. Nikogar nimam, da bi potočil solzo za mano. Preveč sovraštva nosim v sebi. V breme sem sebi in drugim. Lepo je umreti in pasti utrujen v naročje zemlje kot materi v objem. Kot pada listje z dreves,» je mrmral sam s seboj, bled in prepaden.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 95 823
Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 37 338
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej, polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 80 par, mesečna 14 din, letna 140 din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 3. marca 1971

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO ŠTIRIDNEVNEM ODMORU

Nadaljevanje pogajanj za libijski petrolej

Delegati petrolejskih družb so se v Londonu zmenili za skupno stališče

TRIPOLIS, 2. — V Tripolisu se nadaljujejo pogajanja med libijskim predstavnikom, ki zastopa tudi Alžirijo, Saudovo Arabijo in Irak, ter delegati mednarodnih petrolejskih družb.

Po prvem srečanju, do katerega je prišlo v Tripolisu pretekli teden, so namreč delegati zaprosili zaključkom teheranskih pogajanj — kakor se je svoj čas zgodilo pred aključkom teheranskih pogajanj — in odpotovali v London. Petrolejske družbe so se na sestanku v Londonu zmenile za skupno stališče. Posvetovanje se je zaključilo v nedeljo, še isti večer pa so delegati spet odpotovali v Libijo, da bi nadaljevali razgovor z izvozniki. Na podoben način so se sestali v New Yorku tudi predstavniki in delegati ameriških družb. Libijski predstavnik namestnik ministrskega predsednika Abdel Salam Jalud je že v sredo predstavil in razložil zahteve držav, ki izvažajo petrolej skozi sredozemska pristanišča, ob isti priliki pa je tudi poudaril, da bi se morala pogajanja z družbami zaključiti do 10. marca Zdi se, da bodo družbe spoštovale določeni rok. Med tiskovno konferenco je tudi sam glasnik petrolejskih družb izjavil, da vse kaže, da se bodo pogajanja zaključila precej hitro in brez posebnih zapletljajev Dalje je še razložil, da so se družbe zmenile za skupno stališče, ni pa točneje obrazložil, če se družbe pogajajo posamezno ali v skupnem bloku. Libijske oblasti so večkrat poudarile, da bi se rade pogajale — oziroma, da se nameravajo pogajati — samo s posameznimi družbami.

Glasnik petrolejskih družb tudi ni izdal, kakšni so pogoji, ki jih postavljajo Libija in ostale tri države, ne kakšne so ponudbe petrolejskih družb. Poudaril je samo, da bo pogodba slonela na treh bistvenih točkah: libijska petrolejska industrija bo morala napredovati in družbe bodo nadaljevale z investicijami kot do sedaj; Libija bo nadaljevala z izvažanjem enake količine surovine in tako preskrbovala tržišča, ki so bila do sedaj od nje odvisna (v glavnem evropska tržišča); Libijski dohodek za izvoz nafte se bo sorazmerno povečal in dovolil izvozni državi, da bo povečala dobiček.

Umrl je fotograf Marc Vaux

PARIZ, 2. — *Znani fotograf Marc Vaux, ki je 50 let fotografiral znane slikarje iz pariške šole, je umrl v francoski prestolnici zaradi nenadnega srčnega napada. Rodil se je v Normandiji pred 76 leti. Začel je delati na Montparnassu v dvajsetih letih tega stoletja in bil prijatelj Matissa, Modigiianija in Juana Grisa. Njegove fotografije slikarjev so postale znane po vsem svetu. Na Montparnassu je odprl nekakšen muzej, v katerem je razstavil vse slike, ki so mu jih bili darovali njegovi prijatelji slikarji.*

Val slabega vremena je spet zajel Evropo

PARIZ, 2. — Približno tri tedne pred začetkom pomladi je zajel Evropo nov val mraza. V zadnjih 48 urah je temperatura naglo padla in v mnogih deželah je znova zapadel sneg.

Na Holandskem so spet zamrznili vsi kanali, posebno na zahodnem delu. V Zahodni in Vzhodni Nemčiji je temperatura ponoči dosegla tudi 15 stopinj pod ničlo. V Avstriji so morali zaradi snega prekiniti promet po avtocestah, na Češkoslovaškem pa snežne nevihte že tri dni skoraj onemogočajo ali vsaj otežkočajo cestni in železniški promet. Preteklo noč je snežilo tudi v severni Grčiji, Makedoniji in Epiru. V nekaterih švicarskih deželah je temperatura padla skoraj do 20 stopinj pod ničlo.

V Gruziji, kjer je običajno precej milo podnebje in kjer je pretekli mesec 68 cm debela plast snega pokrila obširne predele, je snežni plaz povzročil ogromno žrtev. Plaz se je utrgal z nekega pobočja in zasul vrsto vasi ob vznožju hriba. Čeprav se je to zgodilo že prejšnji teden, je vest prišla iz Moskve šele danes. Številne skupine reševalcev skušajo odstraniti ogromno količino snega. Sklepa se, da bo število žrtev precejšnje in da sploh ne bo preživelih.

Slabo vreme ni prizaneslo niti Italiji. V vseh severnih predelih sneži. Na mnogih cestah so morali prekiniti promet. Ponekod so zaradi zelo nizke temperature in slane zamrznile ceste, da je bil za nekaj ur promet sploh nemogoč.

Italijanska avtomobilska industrija pripravlja vrsto presenečenj za ljubitelje avtomobilov. Fiat pripravlja kar tri nove vrste: «126», «127» in «128». Že aprila ali najkasneje maja bi se moral pojaviti na cestah nov «fiat 127» — ki ga vidimo na sliki, malo kasneje pa tudi «127 spider», katerega karoserijo je izdelal Bertone

Radio Televizija

SREDA, 3. MARCA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.10 Brali smo za vas; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Kvartet Ferrara; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Radio za šole; 18.50 Koncert; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20 Jazz; 19.40 «Beri, beri rožmarin zeleni»; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Ljudski motivi; 15.40 Koncert.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Današnji gostje; 9.00 Otroški kotiček; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.05 Juke box; 11.00 Mali umotvori velikih mojstrov; 11.30 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 15.30 «Od Triglava do Jadrana»; 16.20 Iz priljubljenih oper; 17.30 Otroški kotiček; 18.00 Jazz; 18.20 Operne arije; 19.00 Orkester Ray Anthony; 19.30 Prenos RL; 22.15 Novo in moderno; 22.35 Komorna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 12.00, 17.00, 20.00 Poročila; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Melodrama; 12.10 Sanremske popevke; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.00 Spored za otroke; 16.20 Oddaja za mladino; 19.00 Antologija interpretov; 19.30 Melodije iz glasbenih komedij; 20.20 Radijska priredba; 22.00 Koncert.

II. PROGRAM

8.30, 13.30, 17.30, 19.30 Poročila; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Alto gradimento; 14.00 Zakaj in kako; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 15.40 Enotni razred; 16.05 Popoldanska oddaja; 18.05 Zakaj in kako; 18.45 Uspeli motivi; 20.10 Kulturne aktualnosti; 21.00 Spored z Delio Scalo; 22.40 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Bach; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.20 Mojstri interpretacije; 13.00 Medigra; 14.30 Strnjena melodrama; 15.30 Portret avtorja; 16.15 Radijska priredba; 17.25 Strani albuma; 17.40 Glasba izven sporeda; 19.15 Večerni koncert; 22.30 Beethoven.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Sodobna ital. glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.10 Chopin; 11.00 Medigra; 12.30 Plošče resne glasbe; 13.30 Simf. koncert; 15.30 Komorna glasba — stereo.

SLOVENIJA

8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 7.45 Informativna oddaja; 8.10 Operna matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.20 Iz glasbenih šol; 9.40 Slovenski pevci; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Violinist Vladimir Škerlak; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Zvoki iz glasbenih revij; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Koncertni valčki; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Orkestralna literatura; 16.40 Na obisku v studiu 14; 17.10 Jezikovni pogovori; 17.25 Naša glasbena galerija; 18.15 Operna medigra; 18.30 Naš pogovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana; 22.15 Jazz; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke jugoslovanskih avtorjev.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Italijanska Sever in Jug; 13.30 Dnevnik; 15.00 Kolesarstvo; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Oddaja za otroke; 18.45 TV razprava; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV razprava; 22.00 Šport; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 «O Cangaceiro» — film; 22.45 L'Approdo.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.15 Poročila; 8.15 TV v šoli; 17.55 «Čarobna piščalka» — ser. film; 18.15 Obzornik; 18.30 Zabavna glasba; 19.05 Od filma do filma; 19.20 Po sledeh napredka; 20.35 Monitor; 21.35 «Trojka» — film iz serije VOS; 22.00 D. Švara: «Ocean» — opera.

POMEMBNI PRAVOREKI IN SKLEPI O ZAKONSKEM PRAVU

USTAVNO SODIŠČE JE OMEJILO POMENLJIVOST LATERANSKIH PAKTOV

Ugoden komentar poslanca Lorisa Fortune

RIM, 2. — Ustavno sodišče je sprejelo danes nekaj pravorekov in sklepov, ki so zelo pomembni za urejevanje vprašanj odnosov med italijansko državo in Vatikanom glede zakonskega prava.

Najpomembnejši pravorek se tiče ukinitve čl. 16 zakona št. 847 od 27. maja 1929, ki vsebuje navodila za izvajanje konkordata v zadevah sklenitve zakona.

Vprašanje, ki je bilo postavljeno ustavnim sodnikom, se tiče očitnega protislovja med predpisi kanonskega prava in tistimi, ki so uzakonjeni v civilnem pravu italijanske republike. Že omenjeni člen 16 zakona iz leta 1929 predvideva, da se ne more izpodbijati prepis konkordatskega zakona (to je akta s katerim cerkveni zakon postane polnoveljaven v italijanski pravni ureditvi), če je ena stranka sklenila zakonsko zvezo v trenutku, ko ni bila zmožna pravilnega hotenja in presojanja, razen v primeru interdikcije. Italijanski civilni zakon pa ureja to zadevo popolnoma drugače, da, celo v nasprotnem smislu. V čl. 120 civilnega zakona se upošteva tudi «naravno nezmožnost, tudi začasno, stranke, ki je sklenila zakon».

V nadaljevanju obrazložitve meni ustavno sodišče, da ta člen povzroča v resnici diskriminacijo med državljani, ki so sklenili cerkveni zakon in tistimi, ki so sklenili civilnega, kar je v nasprotju s čl. 3 ustave, ki predvideva, da so vsi državljani ne glede na vero enaki pred zakonom. Ta diskriminacija pa se opravičuje, če sta zakonca sklenila zvezo, ko sta bila oba prištevna. Sodniki menijo, da je sklepanje zakona, to je akta kot takega, vprašanje kanonskega prava ter o tem odločajo le cerkvena sodišča, skladno z zakonom iz leta 1929 in 7. členom ustave. Trenutek pa, ko se prizadeta odločita za konkordatni ali civilni zakon, pa je predhoden aktu sklepanja zakona. Zato je upoštevnost ženina ali neveste zadeva, ki ne spada k aktu sklepanja zakona temveč v območje civilnega zakonika in o njem mora sklepati italijanski sodnik.

V bistvu je ustavno sodišče menilo, da lateranski pakti in zakonske določbe, ki jih izvajajo, niso sestavni del ustave ter imajo zato italijanski sodniki pravico, da izrečejo svoje mnenje v tej zvezi.

Socialistični poslanec Loris Fortuna, ki je bil, kot je znano zagovornik in pobudnik zakonske razveze, je zelo ugodno komentiral ta in druge sklepe ustavnega sodišča. Po njegovem so ti sklepi že vnaprej pokazali, kako se bo ustavno sodišče obnašalo, ko bo moralo obravnavati morebitne ugovore o ustavnosti zakona o zakonski ločitvi. Poslanec Fortuna je zlasti poudaril sklep ustavnega sodišča, da se prizna cerkvena pristojnost izključno golemu aktu sklepanja zakona.

Glede tega vprašanja je pravno zastopstvo italijanske države zastopalo mišljenje vatikanskih krogov, da ustavno sodišče ni pristojno za razsojanje o ustavnosti konkordata, ker da je konkordat dobil ustavno veljavo s členom 7 ustave. Sodniki so odbili ta zahtevek.

Sodišče pa je sprejelo še dva druga sklepa, ki sta zelo pomembna za vsa bodoča dogajanja v zvezi s polemikami in morebitnimi političnimi pobudami na področju zakonske ločitve. Gre za dve pritožbi sodišč iz Cosenze in Bologne. V prvem primeru je šlo za diskriminacijo med cerkvenim in civilnim zakonom v primeru neizpolnjenega zakona. Medtem ko kanonsko pravo dopušča neveljavnost takega zakona, pa civilni zakonik tega ne upošteva. Ustavni sodniki so vrnili akte pristojnemu sodišču, ki naj prouči zadevo v luči zakona o zakonski ločitvi (ta dopušča zakonsko ločitev v tem konkretnem primeru). Bolonjsko prizivno sodišče pa se je pritožilo zaradi neveljavnosti v Italiji zakonskih zvez, ki so bile izrečene v tujini. Tudi v tem primeru je ustavno sodišče vrnilo akte pristojnemu sodišču, ki bo moralo prav tako sklepati na podlagi zakona o zakonski razvezi.

Uspešen nastop Jamesa Browna v Milanu

MILAN, 2. — Danes je nastopil v milanski športni palači črnski pevec James Brown, ki ga vsi ljubitelji jazza prav dobro poznajo kot «kralja bluesa in jazz-pop-glasbe». Brownove nastope sta organizirala Leo Wachter in Gianfranco Torres v okviru prireditve «Milano aperta». Izvajanje črnskega pevca je izredno številno občinstvo, ki je bilo sestavljeno predvsem iz mladih in pravih ljubiteljev črnske glasbe, pozdravilo s pravim navdušenjem. Browna sta spremljala ansambel, ki ga sam vodi, in baletna skupina.

Stavke v Anglliji

LONDON, 2. — Val stavk še vedno zajema nekoliko «razburjeno» Anglijo. Poštni uslužbenci stavkajo neprenehoma že sedmi teden, uslužbenci avtomobilske industrije Ford že peti teden, vrsto stavk pa so izvedli v preteklih dneh tudi kovinarji, ki so protestirali proti vladnemu predlogu za sindikalno zakonodajo.

Kar se tiče stavke poštnih uslužbencev, se uveljavlja prepričanje, da skuša poštna uprava na vsak način prisiliti uslužbence, naj bi prenehali s stavko, še posebno sedaj, ko je moral sindikat prekiniti izplačevanje podpor. Zaradi finančnih težav lahko izplačuje TUC podpore samo izredno potrebnim stavkajočim delavcem. Zdi se pa, da to ni ošibilo trdne volje delavcev. Zvečer sta se ponovno sestala tajnik sindikata in predstavnik poštnega ravnateljstva. Izid pogovorov še ni znan.

Še vedno napeto ozračje v Severni Irski

BELFAST, 2. — V Severni Irski je ozračje še vedno precej napeto. Severnoirski ministrski predsednik je sporočil, da bo v primeru nevarnosti poslan v deželo še en pehotni bataljon. Poudaril je še, da bosta policija in vojaštvo v primeru napada na vojake dobila takoj povelje, naj podrobno pregledajo in preiščejo cele mestne predele. Samo tako bo mogoče nemudoma odkriti krivce.

Ulsterski policisti nimajo dovoljenja, da bi nosili orožje. Britanska vlada je namreč izdala poseben ukrep v tem smislu že pred poldrugim letom.

Po usmrtitvi dveh agentov, ki sta izgubila življenje pretekli teden med spopadom z demonstranti, so policisti zahtevali, naj jim oblasti spet dovolijo, da nosijo orožje. Oblasti so obljubile, da bodo izdale dovoljenje v primeru večje nevarnosti ali hujših spopadov.

Poplave v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 2. — Brazilske oblasti so izdale uradno poročilo o številu žrtev in škodi, ki so jih povzročile poplave predvsem v Rio de Janeiru in Guanabari. Žrtev naj bi bilo skupno 135, približno 400 oseb je pogrešanih, preko 40.000 oseb je pa izgubilo domove. Na stotine poslopij in mostov je popolnoma porušenih ali tako hudo poškodovanih, da jih bodo morali porušiti. Mesti Parati in Cachoeira sta še vedno popolnoma izolirani. Preživelim prebivalcem donašajo hrane in zdravil s helikopterji ali z manjšimi čolni. Poplava je popolnoma uničila tudi pridelek.

LONDON, 2. — Zaradi trčenja dveh vojaških letal, do katerega je prišlo nad Yorkshireom, so izgubile življenje tri osebe.

Reakcijsko letalo vrste «Provost» družbe RAF, na katerem sta bila inštruktor in gojenec vojaške šole, je trčilo v manjše tovorno letalo iste letalske družbe, na katerem je bil samo pilot. Kakor smo rekli, so vse tri osebe izgubile življenje, in le s težavo so lahko reševalci izvlekli trupla iz skrotovičenih pločevin.

Madrid — Neizkušen toreador Pablo Alonso Arruza je nasedel divjemu biku, ki ga je z močnim udarcem rogov vrgel v zrak. Mladi Arruza pa je imel srečo in ni utrpel nobene poškodbe

TISKOVNA KONFERENCA AMERIŠKIH VESOLJCEV

Človek hodi po Luni zelo počasi: poprečna hitrost komaj 4 km na uro

Roosova polemika s sovjetskimi vesoljskimi krogi
Nixon se zavzema za nadaljevanje vesoljskih pobud

WASHINGTON, 2. — Poveljnik odprave «Apollo 14» Alan Shepard in njegova tovariša na nedavnem vesoljskem poletu na Luno so na tiskovni konferenci, ki je bila na ameriškem zunanjem ministrstvu posredovali časnikarjem svoja doživetja na našem naravnem satelitu.

Poveljnik Shepard je poudaril potrebo po nadaljevanju poletov na Luno, ali v bližnje vesolje. «Uspehi odprave «Apolla 14» — je izjavil Shepard — popolnoma opravičujejo zadevne stroške».

Stuart Roosa, ki je upravljal vesoljsko ladjo «Kitti hawk, ko sta njegova tovariša raziskovala Luno na področju kraterja Fra Mauro, je polemiziral s sovjetskimi vesoljskimi krogi, ki poveličujejo rezultate raziskav na Luni samodejnega vozila «Lunahod 1». Roosa je trdil, da bi tudi on govoril tako, če bi bil Rus, vendar ne moremo primerjati ameriških in sovjetskih rezultatov. Sto gramov luninega kamenja in prahu — je pristavil — ni nič v primerjavi z desetinami in desetinami kg kamenja, ki ga je prinesla na Zemljo samo odprava «Apollo 14».

Na tiskovni konferenci se je nadalje mnogo govorilo o težavah na katere so naleteli vesoljci. Shepard je izjavil, da jim je orientacija delala največje preglavice. Včasih so se morali gibati brez vsakršne točke, ki bi jim pomagala pri določenju smeri ter celo v razmerah, ko ni bilo mogoče zaznati obzorja. Zgodilo se je celo, da so opazili krater s 300 m premera šele v razdalji manj kot 30 m.

Druga težava je izvirala iz počasnosti hoje Zdelo se jim je sicer, da so leteli, toda v resnici je njihova največja hitrost dosegala samo nekaj več kot 4 km na uro.

Shepard je nadalje posvetil posebno pozornost kozmičnim žarkom, ki so jih utegnili opaziti celo v temi ali z zaprtimi očmi.

Včeraj je predsednik Nixon podelil trem kozmonavtom visoka odlikovanja ter napovedal napredovanje v vojaških činih za Mitchella in Rooso (Shepard je že napredoval). Predsednik je postavil zahtevo, naj ameriški parlament ne zniža prispevkov za vesoljne raziskave.

Iz Ženeve pa poročajo, da se tam sestalo kakih sto strokovnjakov iz Evrope in Amerike, ki preučujejo vprašanja raziskovanja vesolja z orjaškimi teleskopi. V načrtu so v raznih državah gradnje teleskopov od katerih bo menda največji sovjetski, ki bo meril v premeru kar 6 m.

NEW DELHI, 2. — Ministrska predsednica Indira Gandi je potovala z letalom vrste «Dakota» v neko indijsko državo, da bi vodila volilno kampanjo. Nenadoma je na letalu izbruhnil požar. Spretnemu in točnemu enem izmed motorjev vojaškemu pilotu je vsekakor uspelo, da je pristal na malem vojaškem letališču.

NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

Specializirana razstava «Jutro 71» z mednarodno udeležbo iz vse Evrope

Kdor ima probleme s prevozom, skladiščenjem blaga, trgovinsko ali gostinsko opremo, lahko najde tu ustrezno rešitev - Razstava se zaključi 6. marca

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je odprta II. mednarodna razstava trgovinske in gostinske opreme, embalaže, strojev za pakiranje ter transportne in skladiščne opreme «Jutro 71». Razstava bo odprta do vključno 6. marca. Organizatorja sta Center za napredek trgovine in embalaže CTE iz Ljubljane in Poslovno združenje za trgovino KONEKS iz Celja. Na tej drugi prireditvi — prva je bila novembra 1969 v Celju — nastopa okoli 150 razstavljavcev iz Jugoslavije in iz 12 tujih evropskih držav. «Jutro 71» obsega okoli 6.000 kv. metrov razstavne površine, na kateri so poleg jugoslovanskih proizvodov razstavljeni zlasti proizvodi iz Italije, Avstrije, Zahodne in Vzhodne Nemčije, Švice, itd.

Kakor vsaka specializirana razstava, tako je tudi «Jutro 71» namenjena predvsem strokovnjakom in investitorjem, to je poslovnim ljudem, ki nameravajo opremljati, izboljšati ali modernizirati svoje trgovinske, poslovne, gostinske, skladiščne in druge obrate. Že sam naslov prireditve II. mednarodne trgovinske in gostinske opreme, itd. zgovorno razčlenjuje glavna področja izložbe. Kdor ima probleme z organizacijo priročnih ali centralnih skladišč, hladilnic, transportnih naprav, pakirnic in podobno, lahko najde tu najbolj ustrezno rešitev. Razstavo bodo organizirali vsako drugo leto, in sicer izmenično z razstavo «Euroshop» v Duesseldorfu, večji del prireditve pa močno spominja tudi na vsakoletni sejem Notranjih prevozov in skladiščenja Tramag v Padovi.

Jugoslovanska industrija se naglo in uspešno prilagaja novim potrebam tržišča. Izdelki Loške tovarne hladilnikov iz Škofje Loke, izolske mehanotehnike, Kovinske industrije iz Iga pri Ljubljani ter izdelki številnih drugih proizvajalcev, se uspešno merijo s podobnimi proizvodi iz tujine. Kar zadeva italijansko udeležbo, je ta vidna tako na samostojnih izložbah, kakor tudi v izložbah, ki so jih pripravili zastopniki italijanskih tovarn v Jugoslaviji. Ljubljanska Astra na primer razstavlja izdelke turinske tovarne Pirelli, Cosmos prikazuje izdelke štirih večjih tovarn iz Piemonta, ljubljanska Elotrotehna razstavlja izdelke Zoppas, Mercator, prav tako iz Ljubljane, izdelke milanske tovarne za izdelovanje strojev za ekspres kavo La Cimbali, itd. Med samostojnimi razstavljavci iz Italije smo na razstavi opazili tovarno Lips Vago iz Milana in La Minerva iz Bologne, ki jo sicer v Jugoslaviji zastopa sežansko uvozno - izvozno podjetje «Jadran». Sežansko podjetje prikazuje na tej razstavi tudi traktorje, dvigala in drugo tehnično opremo tovarne Pimespo iz Luzzare v Emiliji.

Razstavo spremljajo strokovna srečanja in seminarji. Tako so organizatorji poskrbeli za strokovne razprave o «Funkciji in organizaciji centralnega skladišča v trgovinski dejavnosti», «Sodobnih oblikah izobraževanja v trgovini», Problemih tatvin v trgovini», «Funkciji sodobne trgovinske opreme», itd. Dne 6. marca bo nadalje «V. jugoslovansko tekmovanje voznikov traktorjev viličarjev», naslednji dan pa bo na vrsti «II. mednarodno tekmovanje voznikov viličarjev.» Tudi te prireditve za praktično prikazovanje spretnosti in obvladanje tehničnih pripomočkov pri opravljanju raznih faz dela v trgovini, industriji, pristaniščih in podobnih obratih, nas spominjajo na padovanski Tramag, kjer se je mednarodno tekmovanje med upravljavci traktorjev viličarjev, tudi ob sodelovanju jugoslovanskih specializiranih voznikov, tudi začelo pred leti.

E. F.

V okviru svoje aktivnosti je VCO začelo kampanjo proti «vojaškim igračkam za otroke». To akcijo je začelo z geslom «ne učite otrok, kako se rokuje z orožjem, pa čeprav je to orožje iz plastike». Toda osnovna oblika odpora proti orožju je odklanjanje vojaške obveznosti. Leta 1967 je blio na Švedskem 1112 rekrutov, ki niso hoteli sprejeti orožja. Lani se je njihovo število povzpelo na 3000. Število tistih pa, ki sploh odklanjajo vojaško službo, se je v istem času povzpelo od 234 na nekaj manj kot tisoč.

Nekoliko čudno se zdi, da se takšno gibanje širi v deželi, ki že poldrugo stoletje ne ve, kaj je vojna in že tri ali celo štiri generacije niso videle vojne in se sedanja generacija spoznava z vojnimi strahotami le preko televizije. Toda prav v tem je treba iskati razlog, da se najmlajša švedska generacija skuša vojski in vojaški obveznosti upreti.

D. S.

HOLLYWOOD, 2. — *Ob podelitvi nagrad Oscar, ki bo 15. aprila v Kaliforniji, se je ameriška akademija za filmsko znanost in umetnost odločila, da podeli tudi posebna priznanja švedskemu režiserju Ingmarju Bergmanu, Franku Sinatri, Lilian Gish in Orsonu Wellesu.*

Švedski mladeniči

(Nadaljevanje s 4. strani)

se bo naša zamisel o borbi z nenasiljem razširila tudi na druge dežele.»

In vendar gibanje VCO glede tega ni edinstveno. Mnogi v zvezi s tem omenjajo dogodke na Češkoslovaškem leta 1968 in poudarjajo, da to kot celota «ni dober primer».

Precejšnje število «pacifistov — upornikov» meni, da je treba nastopiti proti napadalcu z nasiljem, s silo, da mu je treba nuditi odločen odpor, kakršnega že toliko let nudijo Vietnamci.

Prvič na Slovenskem in pri nas izbor iz vrhunske tuje in domače poezije v knjižni zbirki

Macha
Musset
Sapfo
Carducci
Lermontov
Kosovel

LIRIKA

ki bo izhajala več let

EDINSTVENO!

PRVIH ŠEST KNJIG JE ŽE V

tržaški knjigarni

TRST - Ulica sv. Frančiška 20 - Telefon 61-792